

Jezyk Niemiecki

nauczaj lepiej – pismo dla nauczycieli i autorów

Co, kiedy i jak ŚWIĘTUJEMY

● **Najważniejsze święta** chrześcijan, buddystów, muzułmanów, wyznawców judaizmu, wyznawców hinduizmu ● **Weihnachten von nah und fern...** czyli jak obchodzone jest Boże Narodzenie w Polsce, Niemczech i Australii ● **Andere Länder, andere Sitten:...** czyli co świętują Niemcy ● **Tag des Hundes...** czyli poznajemy inne „święta“

edukacja kreatywna

www.aspress.com.pl

Spis treści

**Drogie Czytelniczki,
Drodzy Czytelnicy!**

Trzymacie Państwo w rękach nasz dwumiesięcznik *JĘZYK NIEMIECKI – NAUCZAJ LEPIEJ*, zawierający materiały odnoszące się do tematu *Andere Länder, andere Sitten und andere Feiertage und Feste*. Stanowią one zbiór ciekawych propozycji, mogących służyć pomocą w realizacji zajęć z języka niemieckiego o tematyce świątecznej.

Z większością świąt wiążą się znane nam wszystkim zwyczaje. W kalendarzu można też znaleźć święta dość nietypowe, a czasami wręcz zaskakujące, o których dowiadujemy się na ogół z mediów. Jest ich bardzo dużo i wydaje się, że mnożą się w bardzo szybkim tempie. Przyczyna takiego stanu rzeczy leży zapewne w ludzkiej skłonności do celebrowania świąt i zabaw, które są zawsze czymś niecodziennym, przeciwieństwem monotonii.

Zdarza się, że popularne w wielu krajach święta obchodzone są w różnych terminach, albo też w inny sposób. Bogaty świat wartości człowieka jest treścią świętowania, które przybiera różnorodne formy, w zależności od okazji. Inaczej przeżywamy święta osobiste, społeczne, inaczej narodowe. Mówimy o świeckim i religijnym świętowaniu, o osobistym, społecznym lub też narodowym. Jak z tego wynika, temat niniejszego zeszytu sprawia, że można go traktować z różnych perspektyw.

Liczymy, że zaproponowane rozwiązania spotkają się z Państwa uznaniem, a ponadto zainspirują Państwa do tworzenia własnych materiałów związanych z tematyką świąteczną.

W imieniu całego zespołu redakcyjnego życzę wszystkim owocnych działań i dużo pożytku z lektury bieżącego zeszytu!

Redaktor Naczelna
Renata Rybarczyk

4 Fest- und Feiertage international
...czyli o tym, co świętuje się
w Niemczech, Austrii, Szwajcarii
i innych krajach UE

■ Sebastian Chudak

14 „Andere Länder, andere Sitten“
...czyli co świętują Niemcy

■ Adam Tomaszczyk

21 Tag des Hundes
...czyli poznamy inne „święta“

■ Renata Rybarczyk

29 Man muss die Feste feiern,
wie sie fallen

■ Agnieszka Pawłowska

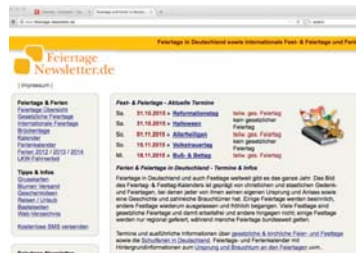
39 Weihnachten von nah
und fern ... czyli jak
obchodzone jest Boże Narodzenie
w Polsce, Niemczech i Australii

■ Anna Mikołajczak

48 Feiern international mit der
Maus ...czyli o stronach WWW
poświęconych różnego rodzaju
świętom w Niemczech, Austrii,
Szwajcarii i innych krajach UE

■ Sebastian Chudak

Fotografia na okładce: Fotolia.

Ilustracje wewnątrz: Fotolia oraz str. 23 zdjęcie nr 5
Łukasz Macyszyn, str. 27 drugie zdjęcie Justyna
Rybarczyk

Jezyk Niemiecki

Nr 4/2015

Kwartalnik, nakład 5000 egz.

Adres redakcji: ul. Warchałowskiego 2/58, 02-776 Warszawa **Wydawnictwo:** Agencja AS
Józef Szewczyk, ul. Warchałowskiego 2/58, 02-776 Warszawa, e-mail: szewczyk24@gmail.com,
faks 22 641 02 01, www.aspress.com.pl, NIP: 951-134-91-51 **Wydawca:** Józef Szewczyk,
tel. 606 201 244, szewczyk24@gmail.com **Redakcja:** Renata Rybarczyk (redaktor naczelna)
Prenumerata: www.aspress.com.pl/prenumerata-2015/, e-mail: szewczyk24@gmail.com, faks 22 641
02 01 **Reklama:** Jędrzej Chodakowski jchodakowski1953@gmail.com **Skład i łamanie:** Vega design
Druk i oprawa: Pabianickie Zakłady Graficzne SA, 95-200 Pabianice, ul. P. Skargi 40/42

Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony w Internecie www.aspress.com.pl

Fest- und Feiertage international

... czyli o tym, co świętuje się w Niemczech, Austrii, Szwajcarii i innych krajach UE

Na łamach „Język niemiecki – uczymy się lepiej” już wielokrotnie zajmowaliśmy się tematyką różnego rodzaju świąt – przede wszystkim religijnych, choć nie tylko! Tematyka ta pojawiała się wielokrotnie: począwszy od nr 4/2007, w którym poruszaliśmy m.in. temat świętowania urodzin i Bożego Narodzenia oraz zwyczajów związanych z Halloween i adwentem; przez nr 4/2008, w którym proponowaliśmy bożonarodzeniowe rymowanki; nr 2/2010, w którym aż trzy artykuły były poświęcone zwyczajom wielkanocnym; po nr 1/2011, w którym zaprezentowane zostały zwyczaje związane ze świętowaniem karnawału w Niemczech.

Tym razem chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na inne święta religijne, także te mniej znane i te, które nie są obchodzone przez chrześcijan, lecz przez buddystów, muzułmanów, żydów czy też wyznawców hinduizmu. W Polsce, która pod względem religijnym jest krajem bardzo homogennym, inne religie niż chrześcijańskie praktycznie prawie nie są obecne w życiu publicznym. Dominacja katolicyzmu jest przy tym tak silna, że prawie nigdy nie mówi się tu nawet o prawosławiu czy protestantyzmie. Wyjątkiem bywają jedynie obchodzone przez wyznawców prawosławia święta Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy, które celebrowane są w innych terminach niż przez katolików. Informacje o nich pojawiają się czasami w radiu, telewizji lub prasie. Najczęściej jednak brzmiały tak, jakby mowa była o jakiejś egzotycznej ciekawostce. O świętach obchodzonych przez wyznawców innych religii mówi się natomiast bardzo rzadko. W krajach niemieckojęzycznych sytuacja jest zgoła inna. W samych Niemczech według danych z roku 2011 ponad 30% społeczeństwa to ateści, niespełna 30% to katolicy, około 28% to protestanci. Lista pozostałych religii jest bardzo długa. Nie mniej w dyskursie publicznym religia nie jest właściwie obecna. Wątki tego typu pojawiają się zwykle jedynie przy okazji większych świąt. Na dodatek w Niemczech pojawiają się głosy krytykujące fakt, że w tak silnie zlaicyzowanym społeczeństwie święta religijne są dniami wolnymi od pracy itp. Wskazuje się także na nierówne traktowanie różnych religii,

gdyż jedynie te dni, na które przypadają święta chrześcijańskie, są dniami wolnymi od pracy.

W czasach, w których w Europie mamy do czynienia z napływem coraz to większych grup emigrantów z Afryki i Azji, tj. z regionów znacznie bardziej zróżnicowanych pod względem religijnym niż nasz kontynent, konieczność refleksji na temat wyznawanych przez nich religii oraz obchodzonych przez nich świąt wydaje się być poza wszelką wątpliwością. Zdobycie choćby podstawowej wiedzy na ich temat oraz wykształcenie w uczniach tolerancji czy też wrażliwości na odmienność kulturową to niezwykle istotne cele edukacji – także edukacji językowej. W osiągnięciu tego celu możemy proponowany przez nas „Interkultureller Kalender 2016” (załącznik nr 1), w którym znaleźć można informacje o świętach obchodzonych przez wyznawców pięciu wspomnianych wyżej religii. Na łamach naszego czasopisma nie jest możliwe opisanie wszystkich świąt. Informacje potrzebne do realizacji proponowanych przez nas zadań znaleźć można jednak bez trudu w internecie. Przydatne strony polecamy w tym numerze „Język niemiecki” w rubryce „... mit der Maus”. Do umieszczonej tam listy dodajemy w tym miejscu jeszcze dwa interesujące adresy: www.ir-kalender.ch i www.kalendarzswiat.pl.

Tipp von
der Maus

¹ Dr Sebastian Chudak jest adiunktem w Instytucie Filologii Germańskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Zadania z załącznika nr 2 przeznaczone są dla uczniów od poziomu biegłości językowej A2+. Ich celem jest utrwalenie i poszerzenie słownictwa z zakresu tematu „Religionen” oraz „Feste und Feiertage”, powtórzenie wybranych struktur gramatycznych (liczebników, strony biernej itp.), przede wszystkim jednak poszerzenie wiedzy krajo- i kulturoznawczej. Zadanie z załącznika nr 3 jest odrobinę trudniejsze. Poradzą sobie z nim uczniowie na poziomie B2. Do jego rozwiązania potrzebne będą teksty ze strony internetowej www.religionen-entdecken.de. W przypadku braku dostępu do internetu w sali lekcyjnej można przygotować dla uczniów wydruki tekstów. Znajdziemy je w rubryce „Religionen” przy opisach poszczególnych religii: „Zum Ausdrucken: Einführung in...”. Pracując nad zadaniem (najlepiej w parach) uczniowie nie muszą szczegółowo zrozumieć wspomnianych tekstów. Wystarczy powinno tu czytanie kursoryczne i selektywne! Nie mniej warto udostępnić uczniom słowniki. Podobnie rzecz ma się z zadaniem z załącznika nr 4. Zadanie z załącznika nr 5 jest zadaniem łatwiejszym (poziom A2). Podobnie jak do rozwiązania poprzedniego zadania uczniowie będą potrzebowali kopii kalendarza z załącznika nr 1.

Na koniec chcielibyśmy polecić Państwu uważnie inne święta, takie jak np. Dzień Matki, Dzień Dziecka, Europejski Dzień Języków. Także one umieszczone są w naszym kalendarzu. W załączniku nr 6 zwracamy natomiast uwagę na święta narodowe obchodzone w Niemczech, Austrii i Szwajcarii, tj. 1.08., 3.10., 26.10. W fazie transferu warto zająć się świętami obchodzonymi w Polsce. Naszym celem jest zachęcenie uczniów do refleksji na temat tego, skąd wywodzą się te czy inne świąteczne tradycje, kiedy się pojawiły,

kiedy obchodzi się dane święta: We wszystkich krajach w tych samych terminach, czy też może jednak – tak jak Dzień Matki – w innych?

Na zakończenie proponujemy, abyście potraktowali Państwo nasz „interkulturowy kalendarz” jako swoisty długoterminowy projekt. Skopiowany i powiększony mógłby zawiśnąć w klasie. Uczniowie mogliby go systematycznie uzupełniać oraz przygotowywać (w zależności od poziomu biegłości mniej lub bardziej rozbudowane) informacje na temat obchodzonych aktualnie świąt.

Was wird gefeiert?	Datum	
Der Tag der deutschen Einheit ist seit 1990 Deutschlands Nationalfeiertag, da an diesem Datum die Wiedervereinigung der beiden deutschen Staaten vollzogen wurde. Für das Gebiet der alten Bundesrepublik löste er in dieser Funktion den 17. Juni ab, für das Gebiet der vormaligen DDR den am 7. Oktober begangenen Tag der Republik. Seit einigen Jahren finden am Brandenburger Tor und der Straße des 17. Juni in Berlin an diesem Tag Veranstaltungen wie Konzerte statt.	3.10.	
Nationalfeiertag – Dieser Gedenktag, an dem 1955 das Gesetz zur Österreichischen Neutralität beschlossen wurde, löste den früheren Tag der Fahne als Nationalfeiertag ab. Am 15. Mai 1955 war der Staatsvertrag unterzeichnet worden, der Österreichs staatliche Souveränität wiederherstellte. Dieser Vertrag musste von allen Signatarstaaten ratifiziert werden. Der 26. Oktober 1955 war der erste Tag, an dem laut Zustimmung im Staatsvertrag keine fremden Truppen mehr auf österreichischem Hoheitsgebiet stehen durften.	26.10.	
Bundesfeiertag - Der Feiertag gedenkt des Bundesbriefs, welcher Anfang August 1291 abgeschlossen wurde. Das Jahr 1291 gilt somit als Gründungsjahr der Schweizer Eidgenossenschaft (Confoederatio Helvetica) und der 1.08. als Tag des sog. Rütli-Schwurs. Gemäß einer Legende schlossen Vertreter von drei Kantonen (Uri, Schwyz und Unterwalden) auf dem Rütli, einer Wiese am Vierwaldstättersee, per Eid einen Bund gegen die tyrannischen Vögte der Habsburger.	1.08.	

Załącznik nr 5

Religion	Symbol	Erklärung des Symbols	wichtige Sachen oder Orte
Christentum	E	3	A (die Bibel), D (der Rosenkranz), H (der Papst), J (die Hostie), L (Vatikan), R (die Kirche)
Islam	B	5	C (Mekka), E (der Koran), I (das Kopftuch), M (die Moschee), P (der Imam)
Buddhismus	D	2	Q (die Pagode), U (Buddha)
Judentum	A	4	B (die Menora), F (die Synagoge), G (die Thorale), K (der Rabb), O (die Kippa), S (die Klagenauer)
Hinduismus	C	1	N (der Gurr), T (Shiva), W (Ganges)

Załącznik nr 2
Propomowane odpowiedzi:

INTERKULTURELLER KALENDER 2016

JANUAR		FEBRUAR		MÄRZ		APRIL		MAI		JUNI	
1 Fr	Neujahr	1 Mo		1 Di		1 Fr		1 So	Ostersonntag (orthodox)	1 Mi	Internationaler Kindertag
2 Sa		2 Di		2 Mi		2 Sa		2 Mo	Tag der Arbeit	2 Do	
3 So		3 Mi		3 Do		3 So	Weißer Sonntag	3 Di	Lailat al-Miraj	3 Fr	
4 Mo		4 Do		4 Fr		4 Mo		4 Mi	Yom HaShoah	4 Sa	
5 Di		5 Fr		5 Sa		5 Di		5 Do	Christi Himmelfahrt	5 So	Ramadan (6.06. bis 5.07.)
6 Mi	Heilige Drei Könige	6 Sa		6 So		6 Mi		6 Do	Hidirellez	6 Mo	
7 Do	Weihnacht (orthodox)	7 So		7 Mo	Lailat al-Raghalb	7 Do		7 Sa	Hidirellez	7 Di	
8 Fr		8 Mo	Rosenmontag	8 Di	Maha Shivarati	8 Fr	Hanamatsuri (Budahas Geburtstag)	8 So	Muttertag (D)	8 Mi	
9 Sa			chinesisches /vietnamesisches Neujahr – Tet	9 Mi		9 Sa		9 Mo		9 Do	Christi Himmelfahrt (orthodox)
10 So		9 Di	Fastnacht	10 Do		10 So		10 Di		10 Fr	
11 Mo			tibetisches Neujahr – Losar	11 Fr		11 Mo		11 Mi		11 Sa	
12 Di		10 Mi	Aschermittwoch	12 Sa		12 Di		12 Do		12 So	Schawuot
13 Mi		11 Do		13 So		13 Mi	Songkran/ Neujahr in Thailand	13 Fr		13 Mo	
14 Do	Makara Sankranti	11 Do	Aschermittwoch	14 Mo	Sikh Neujahr (547)	14 Do		14 Sa		14 Di	
15 Fr	Pongal	10 Mi	Aschermittwoch	15		15 Do		15 Mi		15 Mi	
16 Sa		11 Do		16		16 Sa		16 Do		16 Do	
17 So		12 Fr	Sarasvati Puja	17 Do	St. Patrick	17 So		17 Fr		17 Fr	
18 Mo		13 Sa		18		18 Sa		18 So		18 Sa	
19 Di	Theophanie (orthodox)	14 So	Valentinstag	19 Sa		19 Sa		19 Do		19 So	Pfingstsonntag (orthodox)
20 Mi		15 Mo	Painirvana	20 So	Palmsonntag	20 So		20 Mo		20 Mo	Weißflüchlingstag
21 Do		16 Di		21 Mo	Nouruz/Newroz	21 Do		20 Fr		21 Di	
22 Fr		17 Mi		22 Di		22 Mi		21 Sa	Lailat al-Baraat	22 Mi	
23 Sa		18 Do		23 Mi	Holi	23 Do		22 So	Saka Dawa Vesak 2560	23 Do	
24 So		19 Fr		24 Do	Gründonnerstag	24 Fr		23 Mo		24 Fr	
25 Mo	Tu Bishwat	20 Sa		25 Fr	Purim	25 Sa	St. Georgstag	24 Di		25 Sa	
26 Di		21 So		26 Sa	Purim	26 Sa	Pessah (Beginn)	25 Mi		26 So	Allerheiligen (orthodox)
27 Mi		22 Mo	Magha Puja	27 So	Karfreitag	27 So		26 Do		27 Mo	
28 Do		23 Di		28 Mo		28 Mo		27 Mi		28 Di	
29 Fr		24 Mi		29 Di	Ostersonntag	29 Di		28 Do		29 Mi	
30 Sa		25 Do		30 Mi	Ostermontag	30 Mi		29 Sa		30 Do	
31 So		26 Fr		31 Do		31 Do		30 Sa			
		27 Sa						29 Fr		27 Fr	
		28 So						30 Sa		28 Sa	
		29 Mo						31 Do		29 So	
										30 Mo	
										31 Di	

JULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DEZEMBER
1 Fr Laylat al-Qadr	1 Mo Bundesfeiertag (CH)	1 Do	1 Sa Navarati (1.10.-10.10.)	1 Di Allerheiligen	1 Do
2 Sa	2 Di	2 Fr	2 So Erntedankfest	2 Mi Allerseelen	2 Fr
3 So	3 Mi	3 Sa	Islamisches Neujahr 1438	3 Do	3 Sa
4 Mo	4 Do	4 So	Muharram-Fasten	4 Fr	4 So 2. Advent
5 Di Id al-Fitr (Ramadan Ende) Fastenbrechen	5 Fr	5 Mo Ganesht Chaturthi	3 Mo Tag der deutschen Einheit	5 Sa	5 Mo
6 Mi Ratha Yatra	6 Sa	6 Di	4 Di Rosch ha-Shana	6 So	6 Di Nikolaus
7 Do	7 So	7 Mi	5 Mi Weltkriertag	7 Mo	7 Mi
8 Fr	8 Mo	8 Do	6 Do Mariä Geburt	8 Di	8 Do Mariä Empfängnis
9 Sa	9 Di	9 Fr	7 Fr Durga Puja (7.10.-11.10.)	9 Mi	Bodhi
10 So	10 Mi	10 Sa	8 Sa Saraswati Puja	10 Do	9 Fr
11 Mo	11 Do	11 So	9 So	11 Fr St. Martin	10 Sa
12 Di Obon Fest (bis 15.08.)	12 Fr	12 Mo Id al-adha (Opferfest)	10 Mo	Unabhängigkeitstag (PL)	11 So 3. Advent
13 Mi Tischa beAw	13 Sa	13 Di	11 Di Navaratri Ende	12 Sa	Mevlid
14 Do Mariä Himmelfahrt	14 So	14 Mi	Aschura-Fest	13 So	12 Mo
15 Fr	15 Mo	15 Do	12 Mi Jom Kippur	14 Mo	13 Di
16 Sa	16 Di	16 Fr	13 Do	15 Di	14 Mi
17 So	17 Mi	17 Sa	14 Fr	16 Mi Buß- und Betttag	15 Do
18 Mo	18 Do	18 So	15 Sa	17 Do	16 Fr
19 Di Asalha Puja	19 Fr	19 Mo	16 So	18 Fr	17 Sa
20 Mi	20 Sa	20 Di	17 Mo Sukkot (Beginn)	19 Sa	18 So 4. Advent
21 Do	21 So	21 Mi	18 Di	20 So	Internationaler Tag der Migranten
22 Fr	22 Mo	22 Do	19 Mi	21 Mo	19 Mo
23 Sa	23 Di	23 Fr	20 Do	22 Di	20 Di
24 So Krishna Janmashtami	24 Mi	24 Sa	21 Fr	23 Mi	21 Mi
25 Mo	25 Do	25 So	22 Sa	24 Do	22 Di
26 Di	26 Fr	26 Mo	23 So Sukkot (Ende)	25 Fr	23 Fr
27 Mi	27 Sa	27 Di	24 Mo Schmini Azeret	26 Sa	24 Sa Heiligabend
28 Do	28 So	28 Mi	25 Di Simchat Tora	27 So 1. Advent	25 So 1. Weihnachtstag
29 Fr	29 Mo	29 Do	26 Mi Nationalfeiertag (A)	28 Mo	Chanukka (Beginn)
30 Sa	30 Di	30 Fr	27 Do	29 Di	26 Mo 2. Weihnachtstag
31 So	31 Mi	31 Mo	28 Fr	30 Mi	27 Di
			29 Sa	30 So	28 Mi
			30 So Diwali	31 Mo	29 Do
			31 Mo Reformationstag (D/A) Halloween		30 Fr
					31 Sa Silvester

Legende:

Christliche Feiertage	Jüdische Feiertage	Islamische Feiertage	Hinduistische Feiertage	Buddhistische Feiertage
D = Feiertag in Deutschland	A = Feiertag in Österreich	CH = Feiertag in der Schweiz	PL = Feiertag in Polen	

Weltreligionen

Auf der Welt gibt es viele verschiedene Religionen. Einige von ihnen werden als Weltreligionen bezeichnet, weil sie weltweit sehr viele Anhänger haben. Als Weltreligion bezeichnet man das Christentum, den Islam, den Buddhismus, das Judentum und den Hinduismus.

Welches Symbol passt zu welcher Religion? Ordne zu!

A.

B.

C.

D.

E.

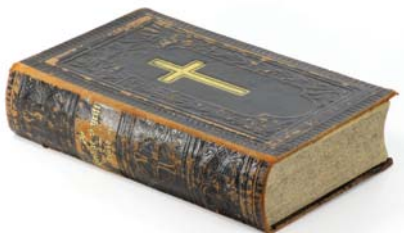
Deine Lösung:

Religion	Christentum	Islam	Buddhismus	Judentum	Hinduismus
Symbol					
Erklärung des Symbols					
wichtige Personen, Sachen oder Orte					

Was stellen die Symbole dar? Ordne jetzt den Symbolen passende Erklärungen zu!

1. Om-Zeichen in der Devanagari-Schrift ist eine Silbe. Sie gilt als heilig.
2. Dharmachakra oder das Dharma-Rad wird in der Regel mit acht Speichen dargestellt.
3. Lateinisches Kreuz oder Passionskreuz. Der Längsbalken ist länger als der Querbalken, der den Längsbalken oberhalb seiner Mitte kreuzt.
4. Hexagramm oder Sechsstern, der sog. Davidstern aus zwei ineinander verwobenen Dreiecken.
5. Mondsichel (Hilal), auch (nicht ganz korrekt) als „Halbmond“ bezeichnet, und fünfzackiger Stern.

Unten siehst du einige Bilder, die Personen, Sachen oder Orte darstellen, die für die fünf Weltreligionen von großer Bedeutung sind.

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

E. _____

F. _____

G. _____

H. _____

I. _____

J. _____

K. _____

L. _____

M. _____

N. _____

O. _____

P. _____

Q. _____

R. _____

S. _____

T. _____

U. _____

W. _____

Was wird auf den Bildern dargestellt? Ordne den Bildern passende Unterschriften zu!

Shiva · die Kirche · die Menora · die Kippa · der Rabbi · der Rosenkranz · die Bibel · Ganges · Buddha · die Hostie
 · das Kopftuch · der Papst · die Klagemauer · Vatikan · die Thorarolle · die Synagoge · die Moschee · der Imam
 · Mekka · der Guru · die Pagode

Załącznik nr 3

*Geh jetzt ins Internet auf www.religionen-entdecken.de!
In der Rubrik „Religionen“ findest du Informationen über das Christentum, das Judentum, den Islam, den Hinduismus und den Buddhismus! Lies die Texte auf der Internetseite und ergänze die Übersicht unten!*

	Christentum	Judentum	Islam	Hinduismus	Buddhismus
wichtige Symbole, Schriften, Orte			Mekka, Medina, ...		
Woran glauben sie?	... an einen einzigen Gott.				
Wie ist die Geschichte von ...?			Mohammed, der Prophet überbrachte den Koran		
Gibt es im ... eine heilige Schrift?					Pali-Kanon (= Tripitaka, Dreierkorb)
Woher kommt der Name?					
Lebensregeln, Gebete und Traditionen	Die Zehn Gebote, z.B.: 7. Du sollst nicht stehlen.				

**Welche Feste werden von den Anhängern der fünf Weltreligionen gefeiert?
Analysiere den Kalender und mach eine Liste!**

**Suche dir ein Fest aus und sammle Informationen darüber!
Du findest sie im Internet, z.B. unter www.ir-kalender.ch
oder unter www.kleiner-kalender.de.
Ergänze unten die fehlenden Informationen!**

Name des Festes:

Wann wird das Fest gefeiert?

Das Fest wird gefeiert am _____.

Von wem wird es gefeiert?

Was wird gefeiert?

Wie wird es gefeiert?

Feste rund um das Jahr

In welchem Monat gibt es die meisten Feste?
In welchem die wenigsten? Zähle nach und mach eine Liste.

Platz	Monat	Zahl der Feste (insgesamt)	Zahl der Feste (nach Religionen)				
			christlich	jüdisch	muslimisch	buddhistisch	hinduistisch
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

In welchen Jahreszeiten gibt es die meisten Feste? Im Frühjahr, im Sommer, im Herbst oder im Winter? Wie viele Feste sind das? Von wem werden sie gefeiert?

Im Sommer gibt es _____ Feste.

Davon sind:
 _____ christlich
 _____ muslimisch
 _____ buddhistisch
 _____ hinduistisch
 _____ jüdisch

Im Herbst gibt es _____ Feste.

Davon sind:
 _____ christlich
 _____ muslimisch
 _____ buddhistisch
 _____ hinduistisch
 _____ jüdisch

Im Frühjahr gibt es _____ Feste.

Davon sind:
 _____ christlich
 _____ muslimisch
 _____ buddhistisch
 _____ hinduistisch
 _____ jüdisch

Im Winter gibt es _____ Feste.

Davon sind:
 _____ christlich
 _____ muslimisch
 _____ buddhistisch
 _____ hinduistisch
 _____ jüdisch

Załącznik nr 5, cd.

Die meisten Feste gibt es im _____.

Die wenigsten Feste gibt es im _____.

Beantworte die Fragen:

1. An manchen Tagen werden zwei oder drei verschiedene Feste gefeiert? Welche Feste sind das? Von wem werden sie gefeiert?
2. Manche Feste feiert man in verschiedenen Ländern an anderen Tagen. Ein gutes Beispiel dafür ist der Muttertag.
  - Wann wird er in Deutschland gefeiert? Wann in Polen?
  - Wie wird er gefeiert? Beschreibe! Benutze Wörter und Ausdrücke aus dem Kasten unten!

im Familienkreis feiern • die Mutter besuchen • der Mutter Frühstück zubereiten • die Mutter entlasten • die Hausarbeit für die Mutter übernehmen • der Mutter einen Blumenstrauß schenken • der Mutter Gedichte vortragen • der Mutter selbstgemalte Bilder/ Pralinen/... schenken • der Mutter selbstgebastelte Geschenke geben • für die Mutter kochen oder backen • die Mutter zum Essen einladen • die Mutter anrufen • der Mutter zum Muttertag gratulieren • einen Ausflug mit der Mutter machen • ...

Załącznik nr 6

In Deutschland, in Österreich und in der Schweiz werden nicht nur religiöse Feiertage gefeiert. Es gibt auch wichtige Nationalfeiertage!

In Deutschland feiert man den Tag der deutschen Einheit, in Österreich den Nationalfeiertag und in der Schweiz den Bundesfeiertag.

Wann und was wird gefeiert? Recherchiere im Internet und ergänze die Übersicht!

	Datum	Was wird gefeiert?
		
		
		

Auch in Polen gibt es einen wichtigen Nationalfeiertag: Wann wird er gefeiert? Warum ausgerechnet an diesem Tag? Wie feiert man ihn? Berichte kurz!

„Andere Länder, andere Sitten” ... czyli co świętują Niemcy

Lekcje dotyczące świąt to tematyka na ogół lubiana zarówno przez uczniów, jak i przez nauczycieli. Zazwyczaj jednak ograniczamy się do świąt Bożego Narodzenia i świąt Wielkanocnych. Zaproponuję więc zestaw materiałów, które dotyczą tego właśnie zakresu tematycznego, ale opierają się na mniej znanych polskim uczniom świątach niemieckich lub też takich, które obchodzone są w Polsce, ale różnią się np. datą lub sposobem obchodzenia.

W zależności od umiejętności i możliwości grupy zajęcia można zaplanować na 45 lub na 90 minut. Po takiej lekcji uczeń rozwinie zasób słownictwa związanego z nazywaniem i opisywaniem różnych świąt, ponadto poszerzy wiedzę krajoznawczą dotyczącą krajów niemieckiego obszaru językowego. A ponieważ odkrywanie nowych zwyczajów i zauważanie różnic w tradycjach polskich i niemieckich jest na ogół dla każdego ciekawe, może to być również element promocji języka niemieckiego.

Grupa docelowa: zestawione ćwiczenia przewidziane są do pracy z uczniami o poziomie biegłości A1+ /A2+

Przebieg lekcji:

Dwa pierwsze zadania mają na celu rozbudzenie ciekawości uczniów i zachęcenie ich do rozmowy na temat świąt.

W zadaniu 1 uczniowie wymieniają nazwy świąt obchodzonych w Polsce. Podchodzą przy tym do tablicy i uzupełniają asocjogram (**załącznik nr 1**). Można tu uwzględnić różne święta i uroczystości rodzinne, które uczniowie będą wymieniać. Następnie, odwołując się do świąt nazwanych przez uczniów, rozszerzamy wypowiedź o podanie ich dat – w razie potrzeby należy wcześniej powtórzyć nazwy miesięcy oraz zasadę tworzenia liczebników porządkowych.

Zadanie 2 (załącznik nr 2) wprowadza w tematykę świąt niemieckich i polega na dopasowaniu nazw dni świątecznych do zaprezentowanych zdjęć. Droga selekcji, zaczynając od świąt znanych również w Polsce, uczniowie powinni poradzić sobie z dopasowaniem wszystkim ilustracji – zwracając jednocześnie uwagę na święta typowo niemieckie.

Zadanie 3 to prezentacja nowego materiału w sześciu krótkich tekstach (**załącznik nr 3**). Przewidziana jest przy tym praca w grupach. Nauczyciel przydziela każdej grupie tekst o innym święcie. Po jego przeczytaniu uczniowie wynotowują najważniejsze informacje (nazwa, data, sposób obchodzenia święta). Następnie grupy prezentują na forum efekty swojej pracy, tak aby wszyscy uczniowie mogli uzupełnić tabelę i uzyskać informacje o pozostałych świątach.

Trzy kolejne zadania (załącznik nr 4) mają na celu automatyzację wprowadzonego materiału. Zróż-

nicowanie typów zadań powoduje, że ćwiczone i utrwalane są nie tylko konkretne informacje, dotyczące świąt, ale także gramatyczne i leksykalne środki językowe. Zadanie trzecie można przeprowadzić w parach lub wykorzystać krótką wersję metody przystanków zadaniowych. Uczniowie przechodząc przez kolejne stanowiska, które odpowiadają poszczególnym świątom niemieckim, mają za zadanie wybrać spośród słówek/hasel (zapisanych na pociętych kartkach) te, które są związane z konkretnym świętem.

W fazie testowania i podsumowania tematu proponuję wykorzystać dwa ćwiczenia z **załącznika nr 5**, które mają strukturę zadań pojawiających się na egzaminach zewnętrznych. Podsumowujemy w ten sposób tematykę mniej znanych świąt niemieckich, a jednocześnie przyzwyczajamy naszych uczniów do rozwiązywania zadań typu egzaminacyjnego.

Zadanie z **załącznika nr 6** można wykorzystać w czasie lekcji, ewentualnie zadać uczniom do wykonania w domu.

Załącznik nr 2
Foto 1 – Geburtstag, Foto 2 – Muttertag, Foto 3 – Weihnachten, Foto 4 – Oktoberfest, Foto 5 – Einschulung, Foto 6 – Karneval, Foto 7 – Nationalfeiertag, Foto 8 – Ostern

Załącznik nr 3
die Touristen – die Besucher / als Geschenk geben – schenken / das Fest – der Feiertag / in ganz Deutschland – bundesweit / der Karneval – die Faschingszeit / der Schüler der ersten Klasse – der Erstklässler / veranstalten – organisieren

Załącznik nr 4

E	D	C	F	A	B
1.	2.	3.	4.	5.	6.

Załącznik nr 5
Feste/Einheit/Oktoberfest/Bierfass/Rosenmontag/zweiten/ Schultag/Schultüten
am dritten Oktober/im Jahre 1990/ein Geschenk zum Muttertag/finde in München statt/die Nachbarn eingeladen

Załącznik nr 6
der Nationalfeiertag: 3. Oktober, das Einheitsfest, die Wiedervereinigung, Brandenburger Tor, bundesweit gefeiert
der Muttertag: die Mutter beschenken, zweiter Maisonntag, weiße Nelken, weltweit feiern, Anna Jarvis
die Einschulung: die Aufführung, die Schultüte, der Klassenlehrer, die Erstklässler, Glücksbringer und Schulsachen
das Richtfest: der Richtkranz, das Dach, der Bauherr, der Hausbesitzer, die Bauarbeiter
das Oktoberfest: das Bierzelt, die Tracht, die Lederhose, das Dirmel, Theresienwiese
die Faschingszeit: der Rosenmontag, verkleidete Leute, die Weiberrastnacht, Kravatten abschneiden, fünfte Jahreszeit

Propionowane odpowiedzi:

¹ Adam Tomaszczyk pracuje jako nauczyciel języka niemieckiego w Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Luboniu.

Załącznik nr 1

Beantworte die Fragen! (Odpowiedz na pytania!)

Welche Feste feiert man in Polen?

FEIERTAG

Wann feiern wir diese Feste in Polen?

Załącznik nr 2

Ordne die Feste den Bildern zu! (Dopasuj nazwy świąt do zdjęć!)

Karneval • Oktoberfest • Nationalfeiertag • Einschulung •
Muttertag • Geburtstag • Weihnachten • Ostern

Lies die Texte und ergänze die Tabelle! (Przeczytaj teksty i uzupełnij tabelę!)

Der wichtigste deutsche Feiertag ist der **Tag der deutschen Einheit**. Er fällt auf den 3. Oktober und wird bundesweit gefeiert. Warum gerade dieses Datum? Am 3.10.1990 kam es zur Wiedervereinigung von zwei deutschen Staaten: der DDR und der BRD. Seit dieser Zeit leben die Deutschen in einem Land und wollen dieses historische Ereignis jedes Jahr feiern. In den Städten organisiert man verschiedene Veranstaltungen und in der Hauptstadt Berlin, vor dem Brandenburger Tor findet immer das größte Einheitsfest statt. Für Erwachsene und Schulkinder ist dieser Tag frei.

Für die Erstklässler ist der erste Schultag sehr wichtig. Der Tag der **Einschulung** (meistens ist es Samstag) soll besonders sein. Man feiert also sowohl in der Schule als auch in der Familie. Das Kind, das zum ersten Mal zur Schule geht, bekommt eine Schultüte. Drin sind Schulsachen, kleine Maskottchen oder Glücksbringer und natürlich Süßigkeiten. Für die neuen Schüler gibt es in der Schule eine kurze Aufführung, dann gehen alle Erstklässler mit ihren Klassenlehrern in einem festlichen Umzug in die Klassenräume. Nach der Feier macht man immer ein Foto und die Kinder feiern dann noch mit ihren Eltern, Geschwistern und Großeltern zu Hause.

Wenn man in Deutschland ein Haus baut und das Dach schon fertig ist, ist es auch ein Grund zum Feiern! Die Hausbesitzer organisieren dann das **Richtfest**. Alle Bauarbeiter, Handwerker, Familie, Freunde und Nachbarn werden eingeladen. Die Gastgeber bereiten Essen und Getränke zu und die Gäste bringen Geschenke mit. Während der Party befestigt man einen Richtkranz am Dach. Ein Zimmermann oder der Bauherr soll vom Dach einen Segensspruch aussprechen, der Glück bringt und vor Schäden schützt.

Am letzten Montag vor dem Aschermittwoch feiern die Deutschen den **Rosenmontag**. Die Faschingszeit, die am 11.11 um 11:11 begonnen hat, ist jetzt zu Ende. Für die Deutschen ist der Karneval sehr wichtig, man nennt ihn sogar „die fünfte Jahreszeit“. Besonders bekannt ist der Rosenmontag in Köln, Düsseldorf und Mainz. Man organisiert dort große Partys und bunte Rosenmontagszüge. Verkleidete Leute gehen dann durch die Stadt und rufen „Kölle Alaaf!“. Am Donnerstag, vier Tage vor dem Rosenmontag, feiert man noch die **Weiberfastnacht**. An diesem Tag spielen Frauen überall die wichtigste Rolle und schneiden den Männern Krawatten ab.

Załącznik nr 3, cd.

Den **Muttertag** feiert man weltweit. Aber wenn wir in Polen am 26. Mai unsere Mütter ehren, ist es in Deutschland schon vorbei. Deutsche Mütter haben nämlich am zweiten Sonntag im Mai ihren Feiertag. Die Initiatorin des Muttertages ist die Amerikanerin Anna Jarvis. Am 9. Mai 1907 (also am zweiten Sonntag) wollte sie zum 2. Todestag ihrer eigenen Mutter alle Mütter ehren und hat ihnen vor der Kirche in Philadelphia 500 weiße Nelken geschenkt. Seit dieser Zeit beschenken auch deutsche Kinder ihre Mütter mit Blumen und netten Überraschungen.

Typisch deutsches Fest ist das **Oktoberfest**. Es ist auch das längste Fest, denn es dauert zwei Wochen. Es beginnt im September und endet am ersten Sonntag im Oktober. Etwa 6 Millionen Besucher kommen zu dieser Zeit nach München und feiern in den Bierzelten auf der Theresienwiese. Die Anfänge des Oktoberfestes gehen auf das Datum 12.10.1810 zurück. Damals fand die Hochzeit des bayerischen Kronprinzen Ludwig und der Prinzessin Therese statt. Das Oktoberfest beginnt um 12 Uhr mittags, wenn der Bürgermeister von München das erste Bierfass mit dem Ruf „O`zapft is!“ öffnet. Dann gehen die Leute in Trachten (die Männer in Lederhosen und die Frauen in Dirndl) durch die Stadt und feiern.

Was?	Wann?	Wie?

Załącznik nr 4

1. **Ordne die Begriffe den Festen zu!** (Dopasuj hasła do poszczególnych świąt!)

1. die Wiedervereinigung	A. das Richtfest
2. O`zapft is!	B. die Einschulung
3. weiße Nelken	C. der Muttertag
4. die fünfte Jahreszeit	D. das Oktoberfest
5. der Hausbau	E. der Tag der deutschen Einheit
6. die Schultüte	F. die Faschingszeit

1.	2.	3.	4.	5.	6.

2. **Finde in den Texten die Synonyme zu den folgenden Wörtern und Wendungen!**

(Znajdź w tekstach synonimy do podanych poniżej słów i zwrotów!)

- die Touristen - . . . . .
- als Geschenk geben - . . . . .
- das Fest - . . . . .
- in ganz Deutschland - . . . . .
- der Karneval - . . . . .
- der Schüler der ersten Klasse - . . . . .
- veranstalten - . . . . .

3. **Was assoziiert man mit ... ?** (Co kojarzy się z ...?)

der Muttertag • der Nationalfeiertag • die Faschingszeit •
das Oktoberfest • die Einschulung • das Richtfest

3. Oktober	die Aufführung	die Schultüte
der Klassenlehrer	der Richtkranz	die Mutter beschenken
der Rosenmontag	die Tracht	zweiter Maisonntag
das Bierzelt	Krawatten abschneiden	das Einheitsfest
das Dach	die Erstklässler	die Lederhose
die Wiedervereinigung	verkleidete Leute	die Weiberfastnacht
der Bauherr	die Theresienwiese	das Dirndl
weiße Nelken	Glücksbringer und Schulsachen	Brandenburger Tor
der Hausbesitzer	fünfte Jahreszeit	weltweit feiern
bundesweit gefeiert	die Bauarbeiter	Anna Jarvis

Ergänze den Text mit den angegebenen Wörtern!

(Uzupełnij tekst podanymi wyrazami!)

Bierfass • Einheit • Feste • Oktoberfest • Rosenmontag
• Schultag • Schultüten • zweiten

In Deutschland feiert man viele ..... . Die bekanntesten sind natürlich Weihnachten und Ostern. Aber es gibt noch viele andere. Alle Deutschen feiern am dritten Oktober den Tag der deutschen ....., also den Nationalfeiertag. In München ist das ..... sehr bekannt. Wenn der Bürgermeister das erste ..... öffnet, beginnt das große Bierfest. In Köln kann man am ..... viele verkleidete Menschen sehen. Auch deutsche Mütter haben ihren Feiertag, und zwar am ..... Maisonntag. Für die Kinder ist der erste ..... wichtig. An diesem Tag bekommen sie große .....

Übersetze die Wendungen in Klammern!

(Przetłumacz podane w nawiasach fragmenty, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. UWAGA: w każdą lukę można wpisać maksymalnie 4 wyrazy!)

1. Den Tag der deutschen Einheit feiert man (trzeciego października) .....
2. Zur Wiedervereinigung Deutschlands kam es (w roku 1990) .....
3. Ich habe (prezent na Dzień Matki) .....
4. Das Oktoberfest (odbywa się w Monachium) .....
5. Zum Richtfest haben wir (zaprošilišmy sąsiadów) .....

Załącznik nr 6

Wann feiern die Deutschen ihre Feste im Jahre 2016?

(Zaznacz w kalendarzu, kiedy w roku 2016 Niemcy będą obchodzić poszczególne święta. Zapisz te informacje pełnymi zdaniami.)

Tag des Hundes

... czyli poznajemy inne „święta”

Od zarania dziejów pies towarzyszy człowiekowi. Jest zwierzęciem inteligentnym i bywa bardzo uczuciowy. Za opiekę, pożywienie i schronienie odwzajemnia się przywiązaniem i miłością. Także usługi, które pies świadczy człowiekowi są nie do przecenienia: stróżuje, broni, tropi narkotyki, materiały wybuchowe, znajduje ofiary lawin, trzęsień ziemi, doskonale sprawdza się jako przewodnik i opiekun osób ociemniałych. Stąd też nie budzi zdziwienia fakt, że w niemieckich gospodarstwach domowych żyje niemal 7 mln psów, dla których w 2010 roku z inicjatywy związku *Verband für das Deutsche Hundewesen* (VDH) zostało ustanowione specjalne święto, tzn.: *Dzień Psa*. Tak niezwykle święto jest obchodzone każdego roku w pierwszą niedzielę czerwca w całych Niemczech. Zarówno ta kwestia, jak i kształtowanie odpowiedniego stosunku do zwierząt, edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie roli psów w życiu człowieka oraz uwrażliwianie na ich potrzeby, nadają się do poruszenia w ramach zajęć z języka niemieckiego. Taki temat może przyczynić się znacząco do skupienia uwagi uczących się, a także pomóc w podniesieniu ich motywacji do nauki. Niewątpliwie będą też mieli okazję poszerzyć zasób słownictwa z interesującego dla nich zakresu tematycznego, a przy okazji poćwiczyć struktury gramatyczne (np. zdania ze spójnikiem „weil”).

***

Grupa docelowa: zestawione ćwiczenia przeznaczone są do pracy z uczniami o biegłości językowej na poziomie B1/B2;

Ramy czasowe: od 1 do 2 jednostek lekcyjnych;

Materiały nauczania/pomoce dydaktyczne: skopiowane karty pracy (patrz załączniki, słowniki niemiecko-polskie i polsko-niemieckie).

Cele lekcji:

- praktyczno-komunikacyjny:** rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem i umiejętności mówienia;
- kształcący:** rozszerzenie i utrwalenie leksyki związanej z tematem; rozszerzenie wiedzy kulturo- i krajoznawczej (informacje na temat Święta Psa w Niemczech i w Polsce)
- wychowawczy:** przygotowanie uczących się do kooperowania w parach i grupach i samodzielnego rozwiązywania problemów.

***

Przebieg zajęć:

- Pracę na zajęciach rozpoczynamy od swobodnej rozmowy na temat, co uczniowie wiedzą o roli psów w życiu człowieka. Nauczyciel tworzy na tablicy mapę mentalną z centralnie umieszczonym hasłem: *Hund im menschlichen Leben*. Uczniowie podają swoje skojarzenia (załącznik nr 1). Kolejnym zadaniem (załącznik nr 2) jest przyporządkowanie zdjęć psów do krótkich opisów ich ról w służbie człowiekowi.
- W załączniku nr 3 znajduje się tekst, po lekturze którego uczniowie powinni odpowiedzieć na pytanie o czym on traktuje i rozwiązać zadanie nr 2. Kolejne zadanie (nr 3) polega na ułożeniu trzech pytań do tekstu i zadawaniu ich naprzemiennie w parach. Ostatnie ćwiczenie z załącznika polega na wyszukaniu w tekście synonimów do podanych

wyrażeń. Sprawdzenie prawidłowości rozwiązań przeprowadzamy tutaj w plenum.

- W załączniku nr 4 znajdują się cztery zadania. Pierwsze polega na napisaniu paru zdań dotyczących podstawowych rad dla posiadaczy psów. Najciekawsze propozycje są prezentowane przed całą klasą. Zadanie drugie jest przeznaczone do wykonania w grupach. Klasę dzielimy na dwie grupy (przeciwnicy i popierający pomysł organizowania „Dnia Psa”). Obie grupy zbierają możliwe argumenty na poparcie reprezentowanego stanowiska i wybierają swojego przedstawiciela do zaprezentowania go przed całą klasą. Z kolei zadanie 3 polega na sformułowaniu odpowiedzi na pytanie *Gibt es ein ähnliches Fest auch in deinem Land?* Jako że w Polsce nie obchodzi się takiego święta, warto zastanowić się wspólnie z uczniami czy taki zwyczaj przyjąłby się także u nas. Zakładając hipotetycznie pozytywną odpowiedź, prosimy uczniów o sporządzenie w minigrupach (3-4 osoby) programu obchodów takiego święta w miejscowości, z której pochodzą.
- W załączniku nr 5 jest zadanie polegające na przyporządkowaniu poszczególnych zachowań psa do odpowiednich, krótkich opisów znajdujących się w ramce. Zadanie jest do wykonania w parach.
- Ostatnia karta pracy (załącznik nr 6) zawiera dwa zadania. Uczniowie mogą je rozwiązać samodzielnie lub w parach, natomiast sprawdzenie poprawności ich wykonania powinno odbyć się w plenum.

W ramach pracy domowej można zaproponować uczniom zapoznanie się z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej VDH: <http://www.vdh.de/home/> oraz krótkie ich streszczenie (5-8 zdań).

- Propomowane odpowiedzi:**
- Załącznik nr 1**
 Polizeihund, Bergrettungshund, Jagdhund, Wasserrettungshund, Blindenführhund, Therapiehund, Lawenhund, Drogenhund, Sprengstoffspürhund (Rauschgift- und Waffenspürhund), Wach- und Schutzhund.
- Załącznik nr 2**
 1 g, 2 f, 3 b, 4 c, 5 d, 6 a, 7 e
- Załącznik nr 3**
 1 f, 2 f, 3 R, 4 f, 5 f, 6 R
- Zadanie nr 4**
 a) der Welp, b) bedingungslos, c) dubios, d) sich etwas anschaffen, e) sich austoben
- Załącznik nr 5**
 Schwanz wedeln bedeutet: Ich mag dich! Ich treue mich!
 Rute waagrecht bedeutet: Ich bin zufrieden!
 Rute steil nach oben bedeutet: Ich konzentriere mich!
 Rute zwischen den Beinen fest eingezogen bedeutet: Ich habe Angst!
 Ohren anlegen, Zähne fletschen und Knurren (=Drohgebärden) bedeutet: Lass mich in Ruhe! Jetzt bin ich aber wirklich böse!
 sich auf den Rücken legen (=Demutstellung) bedeutet: Ich ergebe mich!
- Załącznik nr 6**
 1 c, 2 e, 3 a, 4 b, 5d

¹ Dr Renata Rybarczyk jest adiunktem w Zakładzie Dydaktyki Języka Niemieckiego IFG UAM w Poznaniu.

Welche Rolle spielen Hunde im menschlichen Leben? Notiere deine Assoziationen!

Hund im menschlichen Leben

Ordne den Bildern die richtigen Texte zu!

1.	Der Hütehund hilft dem Schäfer, seine Herde zusammenzuhalten. Er passt auf, dass die Schafe nicht zu weit auseinanderlaufen.	a)	
2.	Der Blindenhund dient als Begleiter der Blinden und führt sie sicher durch den Straßenverkehr.	b)	
3.	Der Rettungshund arbeitet z.B. als Lawenhund im Gebirge oder Suchhund. Er sucht im Schnee oder bei einem Erdbeben verschüttete Menschen.	c)	
4.	Der Jagdhund begleitet Forster und Jäger beim Suchen von angeschossenem Wild.	d)	
5.	Schlittenhund hilft beim Transport von Menschen und Dingen durch das ewige Eis.	e)	
6.	Der Polizeihund unterstützt die Polizeibeamten bei ihrer Arbeit (spürt Menschen auf, jagt Verbrecher, schnüffelt nach Rauschgift, Drogen oder Sprengstoff).	f)	
7.	Der Familienhund kann ein Familienmitglied sein und uns viel Freude und Spaß bringen.	g)	

Foto Fotolia

1	2	3	4	5	6	7

1. Lies den Text einmal durch! Überlege: Was steht im Text?

Tag des Hundes

Der Hund ist der treueste Freund des Menschen. Er versteht ihn ohne Worte und liebt bedingungslos. Er ist heute Wächter, Helfer, Partner und Familienmitglied in 10 Millionen Haushalten in Deutschland. Am ersten Sonntag im Juni findet jährlich der bundesweite *Tag des Hundes* statt. Er wurde 2010 durch den Verband für das Deutsche Hundewesen (VDH) ins Leben gerufen. Mit dem Tag des Hundes würdigen der Verband und seine Mitgliedsvereine die besondere Rolle von Hunden in der Gesellschaft. Der Tag wird in Deutschland mit vielfältigen ebenso unterhaltsamen wie lehrreichen Aktionen gefeiert, wie z.B. Rassehunde-Ausstellungen oder Sportturniere.

Sowohl für den Hund zu Hause als auch für herrenlose Hunde können engagierte Hundefreunde viel tun. Privatpersonen feiern oft den Tag mit ihrem vierbeinigen Freund. Wenn sie keinen eigenen Hund halten können, haben sie die Möglichkeit eine Patenschaft zu übernehmen und das örtliche Tierheim bei der Versorgung zu unterstützen.

Hunde brauchen sehr viel Aufmerksamkeit, Zuwendung und Auslauf. Wer sich einen Hund trotzdem anschaffen möchte, muss einige Regeln beachten:

- Man sollte keine Hunde aus dubiosen Quellen kaufen. Seriöse Züchter geben ihre Welpen nicht jeder Person. Sie informieren genau über den Welpen und seine Mutter.
- Jeder Hund braucht Erziehung. Die Bedeutungen der Begriffe: *Bei Fuß!*, *Sitz!*, *Platz!*, *Bleib!*, *Aus!*, *Pfui!* und *Hier her!* sollten ihm beigebracht werden.
- Hunde sollen zwei Mal am Tag gefüttert werden. Am besten einmal vormittags und einmal nachmittags. Ihr Wassernapf sollte natürlich auch immer mit ausreichend Wasser gefüllt sein.
- Hunde haben einen großen Bewegungsdrang. Auch an verregneten Tagen sollten sie die Möglichkeit bekommen zu rennen und sich auszutoben.
- Sie müssen auch regelmäßig geimpft und entwurmt werden.

Beim Autotransport müssen die Hunde gesichert werden. Und gerade im Sommer, bei großer Hitze dürfen sie nicht im geschlossenen Auto gelassen werden. Hunde können leicht überhitzen und schlimmstenfalls sogar durch einen Hitzschlag sterben.

2. Kreuzt an: richtig (R) oder falsch (F). Korrigiert die falschen Sätze. Sprecht in der Klasse!

	R	F
1. Der bundesweite Tag des Hundes findet jährlich am ersten Samstag im Juli statt.		
2. Am ersten Sonntag im Juni 2008 organisierte der Verband für das Deutsche Hundewesen sowie seine Vereine zum ersten Mal den Tag des Hundes.		
3. Am Tag des Hundes wird die besondere Rolle des Hundes für die Gesellschaft gefeiert.		
4. Alle Hunde brauchen wenig Auslauf.		
5. Seriöse Züchter verkaufen ihre Welpen jeder Person.		
6. Jeder Hund braucht Erziehung.		

3. Formuliere jetzt 3 W-Fragen zum Text. Stell deinem Partner/deiner Partnerin die Fragen und antworte auf seine/ihre Fragen!

MEINE Fragen:

1. W ... _____
2. W ... _____
3. W ... _____

4. Suche im Text Synonyme für folgende Wörter:

- a) ein junger, noch nicht erwachsener Hund - _____
- b) vorbehaltlos- _____
- c) bedenklich, fragwürdig - _____
- d) kaufen, erstehen - _____
- e) sich austollen, sich ausleben - _____

1. *Welche Aufgaben hat ein Hundebesitzer?
Schreibt ein kurzes ABC für Hundebesitzer!*

---

2. *Bildet zwei Gruppen und sucht Argumente im Text und im ABC für Hundebesitzer!*

Gruppe A

Ihr findet, dass es eine sehr gute Idee des VDH ist, den Tag des Hundes jedes Jahr durchzuführen.

Gruppe B

Ihr findet das nicht gut. Warum?

3. *Gibt es ein ähnliches Fest auch in deinem Land?*

4. *Erstellt nun selbst in den Gruppen ein Programm für euren Tag des Hundes! Präsentiert es in der Klasse!*

Hunde zeigen mit ihrem Körper, wie sie sich fühlen. Vor allem die Ohren und der Schwanz (die Rute) vermitteln ihre Stimmung.

Versucht in den Paaren zu erraten, was die folgenden Verhaltensweisen von den Hunden bedeuten. Verbindet diese mit den entsprechenden Sätzen aus dem Kasten!

Ich mag dich/Ich freue mich • Ich bin zufrieden • Ich konzentriere mich • Ich habe Angst
• Lass mich in Ruhe/Jetzt bin ich aber wirklich böse • Ich ergebe mich!

1. Schwanz wedeln bedeutet: _____
2. Rute waagrecht bedeutet: _____
3. Rute steil nach oben bedeutet: _____
4. Rute zwischen den Beinen fest eingezogen bedeutet: _____
5. Ohren anlegen, Zähne fletschen und Knurren (=Drohgebärden) bedeutet: _____
_____
6. sich auf den Rücken legen (=Demutsstellung) bedeutet: _____

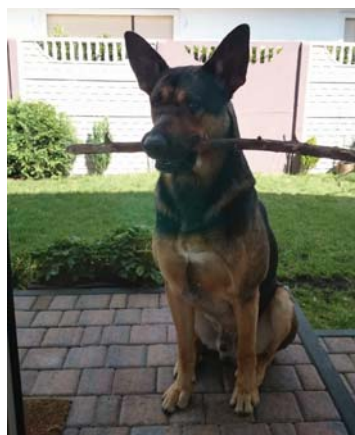

Foto Justyna Rybarczyk

1. Warum? Verbinde die Sätze mit „weil“!

a) Viele Menschen mögen Hunde. Sie sind treu.

.....

b) Hunde werden bei der Polizei eingesetzt. Sie sind schnell und haben einen sehr guten Geruchssinn.

.....

c) Für einen Hund muss man viel Zeit haben. Er braucht regelmäßige Spaziergänge.

.....

d) Der Hund unterwirft sich dem Menschen. Er erkennt ihn als Rudelführer an.

.....

e) Der Hund wedelt mit dem Schwanz. Er freut sich.

.....

f) Der Hund legt sich auf den Rücken. Er ergibt sich.

.....

2. Was passt zusammen?

1	Das ist des Pudels Kern!	a)	Das ist paradox. Das ist ein gegenseitiger Widerspruch. Das ist ein Teufelskreis.
2	Da liegt der Hund begraben.	b)	Das ist ja nicht zu fassen!
3	Da beißt sich der Hund in den Schwanz.	c)	Das ist die eigentliche Ursache. Das ist der Punkt!
4	Da wird der Hund in der Pfanne verrückt.	d)	Das ist unglaublich/ unerhört/ein Skandal.
5	Das ist ja ein dicker Hund!	e)	Dies ist der Kern der Sache, die Ursache, der entscheidende Punkt.

Deine Lösung:

1	2	3	4	5

Man muss die Feste feiern, wie sie fallen

Skuteczne porozumiewanie się z przedstawicielami innych społeczności językowo-kulturowych zależy nie tylko od znajomości gramatyki, leksyki czy poprawnej wymowy. Także świadomość odrębności, różnorodności, otwartość na inne, nieznanne, umiejętność krytycznego, zdystansowanego spojrzenia na siebie, umiejętność porównywania i wyciągania wniosków stanowią istotny element dialogu między kulturami, a w dobie globalizacji są nie do przecenienia. Nie wolno zapomnieć, iż język nierozdzielnie łączy się z kulturą. Obie te wielkości wzajemnie się warunkują i na siebie wpływają. Przyniesione argumenty, których zbiór niewątpliwie poszerzać można o dalsze, jednoznacznie przemawiają za przemyślanym włączeniem do procesu nauczania/ uczenia się języków treści krajo- i kulturoznawczych. Umożliwiają one bowiem refleksję nad istotą tego, co (nie-)znane, przyczynić się mogą także do wykształcenia postawy tolerancji i zrozumienia.

W artykule przeznaczonym dla poziomu biegłości językowej A2/B1 (planowany czas pracy 90 minut) zaproponowano szereg ćwiczeń pozwalających nie tylko powtórzyć/poszerzyć wybrane informacje na temat wszystkim znanych świąt. Przede wszystkim starano się unocznąć różnorodność i mnogość świąt obchodzonych w odległych zakątkach świata, które uwarunkowane są kulturowo i geograficznie. Podjęto także próbę zasygnalizowania istnienia nietypowych, ale jakże sympatycznych świąt, pozwalających dostrzec/uhonorować to, co zwykłe, oczywiste i codzienne.

Zadanie pierwsze polega na dopasowaniu do siebie członów wyrazów (załącznik nr 1a) oraz uzupełnieniu zdań wybranymi wyrazami (załącznik nr 1b) (praca w parach, plenum). W drugim ćwiczeniu (załącznik nr 2) uczący się dopasowują do tekstów zdjęcia oraz podane tytuły (praca w parach, plenum). W kolejnym zadaniu (załącznik nr 3) uczniowie analizują teksty z wcześniejszego zadania i na podstawie zawartych w nich informacji oraz własnych hipotez uzupełniają tabelę. Każda para otrzymuje skserowany klucz z rozwiązaniami zadania. W ćwiczeniu czwartym (załącznik nr 4) uczniowie ćwiczą argumentowanie na podstawie tekstów z zadania drugiego i proponowanych zwrotów (plenum). Piąte ćwiczenie (załącznik nr 5) ma postać kwizu i polega na losowaniu uprzednio wyciętych przez nauczyciela karteczek z nazwami świąt oraz podaniu dat, kiedy są one obchodzone. Każda para uczniów ma do dyspozycji skserowany klucz z odpowiedziami. Celem zadania szóstego

(załącznik nr 6) jest sprawdzenie stopnia opanowania wybranej leksyki z zadania drugiego (praca w parach, plenum), natomiast zadanie ostatnie (załącznik nr 7) dotyczy uczniowskich propozycji zabawnych/nietypowych świąt, których brakuje w kalendarzu (praca w małych grupach, plenum).

A.3; B. 8; C. 1; D. 12; E. 2; F. 10; G. 4; H. 9; I. 6; J. 11; K. 7; L. 5.

Załącznik nr 6

Februar

November; V. 25. Dezember; VI. 11. November; VII. 26. Mai; 14.

Załącznik nr 5

(Weltweit).

13. Februar (Weltweit); O: Erzähl-einen-Witz-Tag – 16. August

Tag – 17. Oktober (Weltweit); N: Andere-deinen-Namen-Tag –

– Februar, Taifroute (Marokko); M: Trage-etwas-Kitschiges-

(China); K: Krebsfest – August (Schweden); L: Mandelblütenfest

– am 15. Tag des Mondmonats des chinesischen Kalenders

Aschermittwoch, Rio de Janeiro (Brasilien); J: Laternenfesttag

– 3. Mai (Polen); I: Karneval – Freitag vor Aschermittwoch bis

– 3. Oktober (Deutschland); H: Tag der polnischen Verfassung

F: Puppenfest – 3. März (Japan); G: Tag der Deutschen Einheit

Spanien und Portugal); E: Unabhängigkeitstag – 4. Juli (USA);

(Deutschland); D: Stierkampf – das ganze Jahr hindurch (u.a.

C: Oktoberfest – Mitte September bis Anfang Oktober, München

April/Anfang Mai, u.a. Palermo und Taormina (Sizilien, Italien);

der Provinz Valencia (Spanien); B: Sizilianische Karren – Ende

A: Tomatenschlacht – letzter Mittwoch im August, Buñol in

Załącznik nr 3

einen-Witz-Tag.

Tag; N: Bild 3, Andere-deinen-Namen-Tag; O: Bild 14, Erzähl-

L: Bild 13, Mandelblütenfest; M: Bild 8, Trage-etwas-Kitschiges-

I: Bild 9, Karneval; J: Bild 4, Laternenfesttag; K: Bild 15, Krebsfest;

Deutschen Einheit; H: Bild 6, Tag der polnischen Verfassung;

Unabhängigkeitstag; F: Bild 1, Puppenfest; G: Bild 11, Tag der

C: Bild 2, Oktoberfest; D: Bild 12, Stierkampf; E: Bild 7,

A: Bild 10, Tomatenschlacht; B: Bild 5, Sizilianische Karren;

Załącznik nr 2

Familienfest; 8. Festschrift; 9. Oktoberfest; 10. Festrede.

Feierabendbesuch; 6. Feierabendbeschäftigung; 7. Familienfeier/

1. Bierfest; 2. Feierabend; 3. Festessen; 4. Feiertage; 5.

Załącznik nr 1b

-halle, -platz

FEIER/ FEST: -abend, -lichkeit, -tag, -tagsstimmung, Familien-

Oktober-, Bier-, -gottesdienst, -kleidung, -saal, -schrift, -rede,

FEST: -anlass, -aufführung, -beleuchtung, -essen, -gäbe,

FEIER: -abendbeschäftigung, -abendheim, -abendverkehr

Załącznik nr 1a

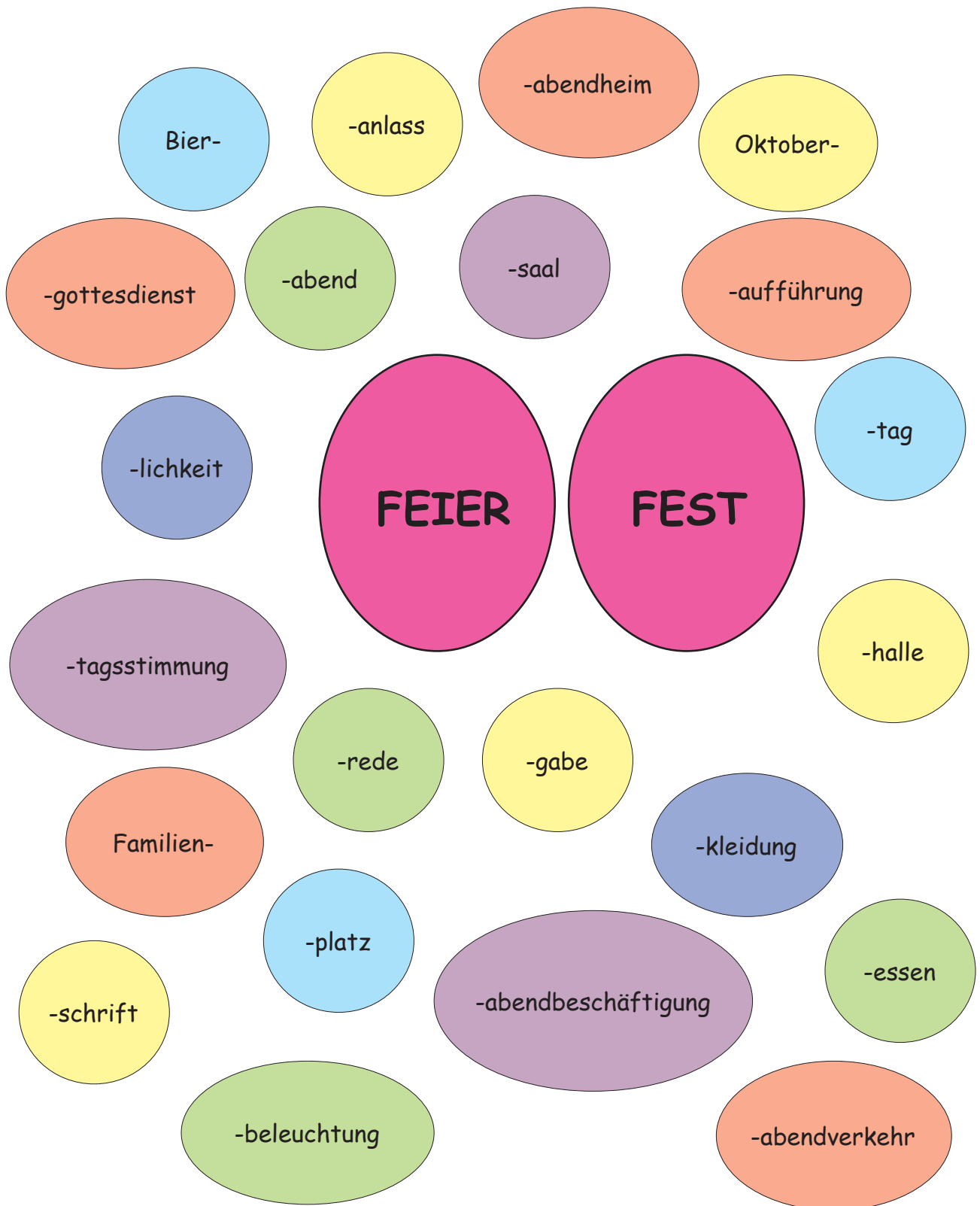
Proponowane odpowiedzi:

¹ Dr Agnieszka Pawłowska jest adiunktem w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

² Por. Eßer, R. 2000: *Schreiben im Vergleich. Kulturelle Geprägtheit wissenschaftlicher Textproduktion und ihre Konsequenzen für den universitären DaF-Unterricht*. W: Hans-Jürgen Krumm (red.): *Erfahrungen beim Schreiben in der Fremdsprache Deutsch*. Innsbruck Wien München, 56-108.

Huneke, H.-W., Steinig, W. 1997: *Deutsch als Fremdsprache*. Berlin. Mickenbecker-Soubai, B. 2004: *Interkulturelles Lernen*. W: Frühes Deutsch 1, 10-15.

FEIER, FEST oder beides? Entscheidet in Paaren!

Welches Wort fehlt? Ergänzt die Sätze mit den oben angegebenen Begriffen!

1. Das wohl größte ..... der Welt findet alljährlich in München statt.
2. Nach einer anstrengenden Arbeitswoche konnte er seinen ..... endlich genießen.
3. Ein sommerliches ..... lässt sich schnell und billig zubereiten.
4. Kennst du alle gesetzlichen ..... in Polen?
5. Unter dem Begriff ..... versteht man das *Altersheim* oder *Seniorenheim*.
6. Stets sucht sie eine interessante und fordernde ..... für ihren Ehemann.
7. Dumme Fragen können jede ...../ jedes ..... verderben.
8. Alle wissenschaftlichen Mitarbeiter wollen an der Vorbereitung der ..... für Prof. Dr. Steinke mitwirken.
9. In welchem Bundesland findet das ..... statt?
10. In seiner ..... soll der Redner Gefühle seiner Zuhörer ansprechen.

Welches Bild/welche Überschrift passt zu welchem Text? Entscheidet in Paaren!

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

Załącznik nr 2, cd.

Trage-etwas-Kitschiges-Tag, Mandelblütenfest, Laternenfesttag, Tag der polnischen Verfassung, Unabhängigkeitstag, Erzähl-einen-Witz-Tag, Karneval, Oktoberfest, Puppenfest, Krebsfest, Sizilianische Karren, Stierkampf, Ändere-deinen-Namen-Tag, Tomatenschlacht, Tag der Deutschen Einheit

A. .... Bild: ...

Dieses ungewöhnliche Fest findet im Sommer statt und findet immer mehr Anhänger. Große, mit Tomaten als Munition beladene Lastwagen fahren entlang der Straße. Alles wird mit in der Hand zerdrückten Tomaten beworfen. Am Ende des Festes wird die Straße mit Wasserschläuchen abgespritzt.

B. .... Bild: ...

Dieses Spektakel findet alljährlich statt und beeindruckt Tausende Touristen. Mit dekorativen Ornamenten, mit Szenen aus der Mythologie aber auch aus dem Alltagsleben prachtvoll geschmückte, handbemalte Karren werden von Pferden gezogen und von Volksmusik begleitet. Ursprünglich dienten die Karren zum Transport von Holz und Lebensmitteln.

C. .... Bild: ...

Zu Ehren von Ludwig von Bayern und Prinzessin Therese von Sachsen-Hildburghausen, die am 12. Oktober 1810 heirateten, wurde am 17. Oktober 1810 ein großes Pferderennen veranstaltet. Das Fest gilt als Vorläufer des wohl größten Volks- und Bierfestes der Welt. Heutzutage zieht dieses über 6 Mio. Besucher an.

D. .... Bild: ...

Der Kampf findet in einer großen Arena statt. Drei Toreros und sechs Stiere treten gegeneinander auf. Das blutige Spektakel ist allerdings nicht nur ein Ritual, sondern auch ein riesiges lukratives Geschäft, das Milliarden Euro generiert.

E. .... Bild: ...

Mit diesem Nationalfeiertag wird an die Ratifizierung der Unabhängigkeitserklärung der USA am 4. Juli 1776 erinnert. Er wird von zahlreichen Paraden (vor allen in New York, Washington und Chicago), von Konzerten, Picknicks mit einem Barbecue und von Baseball-Spielen begleitet.

F. .... Bild: ...

Bei diesem Fest werden heranwachsenden Mädchen Gesundheit und Glück bei der Partnerwahl gewünscht. Auf Podesten werden Puppen in Kimonos aufgestellt, die den japanischen Kaiserhof symbolisieren. Werden die Puppen spätestens bis zum 5. März nicht weggeräumt, werden die Mädchen der Familie - so die weit verbreitete Meinung - erst spät heiraten. Da zu dieser Zeit auch die Pfirsichblüte stattfindet, wird das Fest auch als Pfirsichblütenfest bezeichnet.

G. .... Bild: ...

Dieser Nationalfeiertag erinnert an die deutsche Wiedervereinigung, die am 3. Oktober 1990 stattfand. Von diesem Tag an wurden Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt und Thüringen neue Länder der Bundesrepublik Deutschland.

Załącznik nr 2, cd.

H. .... Bild: ...

Am 3. Mai 1791 wurde die polnisch-litauische Verfassung verabschiedet, die zu ihren Zeiten als erste moderne Verfassung in Europa galt. Zugleich war sie die zweite auf der Welt (nach der Verfassung der Vereinigten Staaten), die aus den Ideen der Aufklärung schöpfte. Mit dem Nationalfeiertag wird an diese beachtliche Leistung erinnert.

I. .... Bild: ...

Bunte Umzüge, prächtige Straßenparaden begleiten das spektakuläre Fest, das alljährlich zu bestimmten Themen stattfindet. Zwölf Sambaschulen ziehen am Karneval-Sonntag und -Montag über den Karneval-Boulevard. Federschmuck, glitzernde, farbenprächtige Kostüme, Gesang und Tanz sorgen für eine einzigartige Atmosphäre.

J. .... Bild: ...

Das Fest wird seit über 2000 Jahren begangen. An diesem Tag werden bunte Laternen sowie Feuerwerk angeschaut. Abgeschlossen wird damit das mehrtägige Neujahrsfest. Der Kaiser Hanmingdi ließ - so wie es auch Mönche in ihren Tempeln taten - am 15. Tag des ersten Mondmonats in allen Palästen, Haushalten etc. Laternen anzünden, um Buddha Ehre zu erweisen.

K. .... Bild: ...

Geht die Schonzeit der Flusskrebse zu Ende, beginnt ein einzigartiges Fest. An schönen, langen Tischen versammeln sich Menschen, um im Familien- und Freundeskreis Krebse in einer Soße mit Dill, Honig, Bier und Salz gekocht zu probieren. Dann gilt auch das Motto: Ein Krebs, ein Lied, ein Schnaps.

L. .... Bild: ...

Ein süßlicher Blütenduft und zartes Rosa an den Berghängen bringen einen sofort in eine märchenhafte Welt. Kein Wunder, dass sich zu dieser außergewöhnlichen Zeit alles um Mandelblüten dreht.

M. .... Bild: ...

Kitschiges ist meistens out. Aber an einem einzigen Tag im Jahr ist es durchaus erwünscht, etwas Kitschiges anzuziehen. Daher sollte man rechtzeitig beginnen, nach passendem Outfit in Schränken zu stöbern.

N. .... Bild: ...

Nicht jeder ist mit seinem Namen zufrieden. Aber an einem besonderen Tag im Jahr ist es erlaubt, sich einen anderen Namen auszudenken, um mit ihm angesprochen zu werden. So kann man sich endlich wohl fühlen. Aus juristischer Sicht ist allerdings die Namensänderung keine leichte Aufgabe und kann auch nicht wenig kosten.

O. .... Bild: ...

Lachen ist gesund, so zumindest ein bekanntes Sprichwort, das auch immer mehr Studien bestätigen. Je länger und öfter man lacht, desto bessere Wirkungen auf die Gesundheit erzielt man. Einen guten Anlass dazu bietet ein Tag, an dem anderen Witze erzählt werden, um sie zum Lachen zu bringen.

Załącznik nr 3

Analysiert die Texte oben und versucht in Paaren zu raten, wo/wann das jeweilige Fest/der jeweilige Feiertag stattfindet! Ergänzt die Tabelle und vergleicht dann eure Lösungen mit jenen im Schlüssel!

Fest/Feiertag	Wo?	Wann?
A.		
B.		
C.		
D.		
E.		
F.		
G.		
H.		
I.		
J.		
K.		
L.		
M.		
N.		
O.		

Załącznik nr 4

Welches Fest/welcher Feiertag aus der obigen Übung gefällt dir am besten? Warum? Unten findest du einige hilfreiche Wendungen.

Meiner Meinung nach ist ... .

Ich bin der Meinung, dass ... .

Ich halte an meiner Meinung fest, denn ... .

Nach meiner Meinung ist ... .

Meinem Erachten nach ist ... .

Meines Erachtens ist ... .

Meiner Ansicht nach ist ... .

Nach meiner Ansicht ist ... .

Ich finde ... .

Ich halte ... für ... .

Ich vertrete den Standpunkt ... .

Ich bin fest davon überzeugt, dass ... .

Ich bin hundertprozentig davon überzeugt ... .

Załącznik nr 5

Ein kleines Quiz zu zweit.

Ziehe einen Zettel und beantworte die Frage, wann das jeweilige Fest/der jeweilige Feiertag begangen wird! Wer die meisten Fragen richtig beantwortet hat, gewinnt das Quiz.

I. Heilige Drei Könige

II. Tag der Arbeit

III. Fronleichnam

IV. Allerheiligen

V. Weihnachtstag

VI. Polnischer
UnabhängigkeitstagVII. Muttertag
(in Polen)

VIII. Valentinstag

Załącznik nr 6

Verbindet in Paaren die Begriffe unten mit ihren Erklärungen!

- A. zerdrücken
  - B. prachtvoll
  - C. veranstalten
  - D. riesig
  - E. heranwachsen
  - F. verabschieden
  - G. abschließen
  - H. die Schonzeit
  - I. zart
  - J. stöbern
  - K. ansprechen
  - L. bestätigen
1. organisieren
  2. groß werden
  3. durch Druck zerkleinern
  4. beenden
  5. für richtig erklären
  6. auf sanfte Weise
  7. anreden
  8. großartig
  9. Zeitraum, in dem bestimmte Wildarten nicht gejagt werden dürfen
  10. beschließen
  11. nach etwas suchen und dabei alles in Unordnung bringen
  12. besonders groß

Załącznik nr 7

**Welches lustige/kuriose Fest fehlt eurer Ansicht nach im Kalender? Warum?
Wann soll es gefeiert werden?**

Weihnachten von nah und fern ...

czyli jak obchodzone jest Boże Narodzenie w Polsce, Niemczech i Australii

Wkrótce nadejdą święta Bożego Narodzenia – piękny czas, w którym w gronie rodziny pielęgnuje się polskie tradycje. Według nowej podstawy programowej języka niemieckiego uczeń powinien na poziomie podstawowej znajomości języka wypowiadać się na temat świąt i uroczystości. Ponadto powinien posiadać „świadomość językową”, a co za tym idzie, znać podobieństwa i różnice m.in. w obchodzeniu świąt Bożego Narodzenia w Polsce i w Niemczech, a więc znać różnice kulturowe. Proponowany materiał zestawia tradycje bożonarodzeniowe nie tylko Polski i Niemiec, ale także Australii. Jest to propozycja dla nauczycieli, którzy w przedświątecznym okresie chcieliby zapoznać uczniów z tradycjami w Niemczech, porównując je z tradycjami w tak odległym kraju jak Australia. Ukazanie tematu bożonarodzeniowego na bazie kontrastów zapewne przyczyni się do szybszego opanowania przez uczących się przydatnego słownictwa oraz rozbudzi ich ciekawość do poznawania innych kultur.

Ramy czasowe: Realizacja celów lekcji przewidziana na jedną jednostkę lekcyjną, czyli 45 minut

Grupa docelowa: uczniowie na poziomie biegłości językowej A2/A2+

Cele lekcji:

- cel praktyczno-komunikacyjny:** rozumienie krótkich informacji nt. świąt bożonarodzeniowych, rozwijanie umiejętności tworzenia krótkich wypowiedzi;
- cel kształcący:** poszerzenie wiedzy kulturoznawczej (porównywanie tradycji bożonarodzeniowych) wprowadzenie/utrwalenie słownictwa związanego ze świętami Bożego Narodzenia;
- cel wychowawczy:** wspieranie pracy w grupach, obiektywne porównywanie

Temat lekcji: *Weihnachten von nah und fern.* (Święta Bożego Narodzenia z bliska i z daleka.)

Scenariusz lekcji:

- 1) „Mapka skojarzeń” – W pierwszej kolejności nauczyciel prosi uczniów, aby w plenum podali swoje skojarzenia w temacie „Święta Bożego Narodzenia” – propozycje zapisuje w formie asocjogramu na tablicy, bądź na wydrukowanej w większym formacie mapce skojarzeń (patrz załącznik nr 1). Jeśli lekcja z tego zakresu tematycznego przeprowadzana jest w danej klasie po raz pierwszy i słownictwo nie jest uczniom znane, mapkę skojarzeń można uzupełniać początkowo w języku polskim, tak aby wprowadzić uczniów w temat. Po automatyzacji i kontekstualizacji słownictwa, już w fazie testowania można wrócić do zapisanych w języku polskim skojarzeń i w ramach powtórki poprosić uczniów, aby spróbowali podać ekwiwalenty w języku niemieckim.

- 2) **Załącznik nr 2** zawiera zadania do ćwiczenia leksyki, potrzebnej do wykonania zadania z załącznika nr 3, które ma na celu rozwijanie umiejętności rozumienia tekstu czytanego.

- 3) Realizacja zadania z **załącznika nr 3** przybliży uczącym się tradycje bożonarodzeniowe w Niemczech i Australii, które zestawiono ze znanymi już tradycjami polskimi. Zadanie polega na uporządkowaniu tradycji bożonarodzeniowych w odniesieniu do poszczególnych krajów tak, aby ostatecznie stworzyły one wykaz różnic. Ważne jest, aby w miarę możliwości tworzyły one pary.

- 4) Praca w grupach: Tabela w **załączniku nr 3** cd. zawiera podzielony na poszczególne kraje wykaz charakterystycznych tradycji bożonarodzeniowych. Nauczyciel dzieli klasę na trzy czteroosobowe grupy, a następnie rozdaje uczniom wcześniej rozcięte według wyznaczonych linii kartki, na których każdorazowo będzie opisana jedna tradycja. Zadaniem uczniów w poszczególnych grupach jest wybór tych opisów, które charakteryzują święta w jednym z trzech podanych krajów, tzn. w Polsce, w Niemczech lub w Australii. Wybrane karteczki można układać w puste miejsca tabeli z załącznika nr 3.

Kontrola zadania: Po upływie czasu wyznaczonego na wykonanie zadania (ok. 10 minut) następuje sprawdzenie rozwiązań proponowanych przez poszczególne grupy. Każda z grup odczytuje opisy tradycji ze swoich karteczek, po uprzednim dopasowaniu ich do konkretnego kraju. Reszta klasy przysłuchuje się i potwierdza trafny wybór, bądź sugeruje inne rozwiązanie. Nauczyciel pełni rolę moderatora. W przypadku wątpliwości naprowadza uczniów na właściwe rozwiązanie. Zadanie uznaje się za wykonane, gdy cała tabela jest poprawnie uzupełniona. Wówczas prezentowane są ostateczne rozwiązania i ewentualnie wyjaśniane jest nieznanie uczniom słownictwo.

- 5) W oparciu o wyrażenia i zwroty występujące w zadaniu z **załącznika nr 4** uczniowie mogą w parach, bądź w grupach, w których wcześniej pracowali, sporządzić krótką notatkę dotyczącą tradycji bożonarodzeniowych w poszczególnych krajach. Następnie wytypowana osoba w krótkiej wypowiedzi ustnej przedstawia zwyciężającemu wybranego kraju na forum klasy.

- 6) W kolejnym zadaniu uczniowie proszeni są o zbudowanie zdań z podanymi wyrazami/wyrażeniami (**załącznik nr 5**), niekoniecznie w kontekście świątecznym.

- 7) Wykonując zadania z **załącznika nr 6** uczniowie mają możliwość napisania własnych życzeń świątecznych, zestawiając ze sobą różne „części” życzeń w dowolnych konstelacjach.

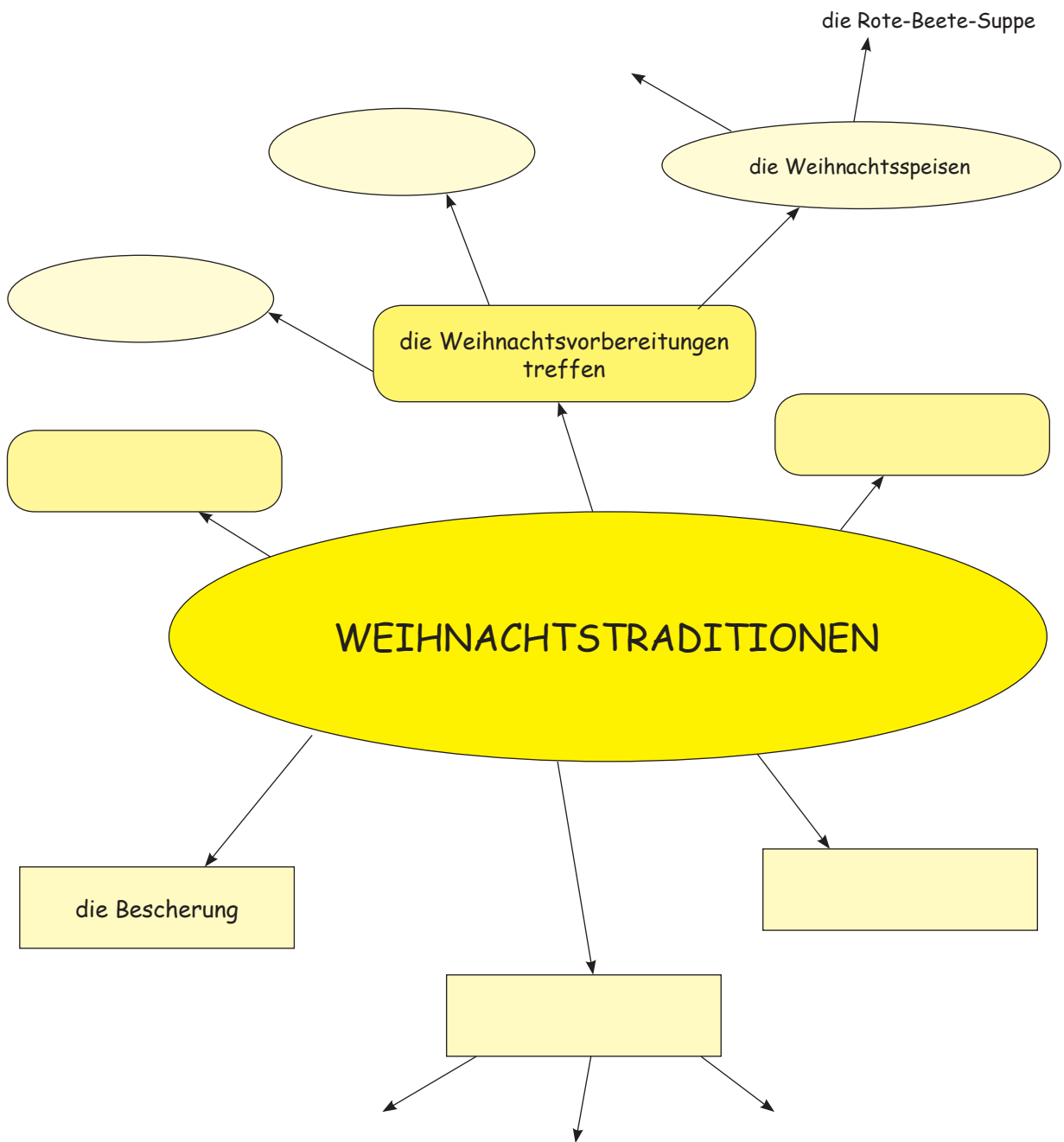
Proponowane rozwiązania:

Załącznik 2:

1-A; 2-D; 3-J; 4-F; 5-B; 6-E; 7-H; 8-C; 9-G; 10-I; 11-K

¹Anna Mikołajczak jest doktorantką w Zakładzie Dydaktyki Języka Niemieckiego IFG UAM w Poznaniu..

Welche Assoziationen mit dem Begriff „Weihnachten“ kannst du sammeln?

Załącznik nr 2

Stell Vermutungen an, welches Bild zu welchem Wort bzw. zu welcher Wendung passt. Verbinde!

1) den Weihnachtsbaum schmücken	A)	
2) der Adventskalender mit 24 Fensterchen	B)	
3) seelsorgerischer Besuch eines Pfarrers	C)	
4) Nikolausstiefel an der Haustür	D)	
5) der Heu unter der Decke	E)	
6) der Adventskranz mit vier Kerzen	F)	
7) der Weihnachtsmann	G)	
8) die Münze	H)	
9) sich über Weihnachtsgeschenke freuen	I)	
10) der Straßenumzug	J)	
11) das Weihnachtslied	K)	

Was befindet sich auf dem Weihnachtsbaum? Ordne zu!

Andere Länder, andere Sitten" WEIHNACHTSTRADITIONEN IN ...

 POLEN	 DEUTSCHLAND	 AUSTRALIEN
<ul style="list-style-type: none"> ● Am 24. Dezember sitzt die ganze Familie zusammen. Das Weihnachtsessen beginnt erst dann, wenn der erste Stern am Himmel aufgetaucht ist. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Das Feiern beginnt erst am 25. Dezember. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Das Weihnachten fällt mitten in den Sommer.
<ul style="list-style-type: none"> ● Der Tisch ist mit einer weißen, festlichen Decke geschmückt, unter die Heu gelegt wird. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Beim Essen, unter dem Teller, liegt eine Münze, was den Wohlstand für das ganze Jahr sichern sollte. 	
<ul style="list-style-type: none"> ● Bei jedem Gedeck liegt eine Oblate. Jeder isst ein Stück davon und wünscht sich gegenseitig viel Glück für das nächste Jahr. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Man hängt Nikolausstiefel an die Haustür am Abend vor dem Nikolaustag auf. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Der Weihnachtsmann tauscht seine Rentiere gegen sechs Kängurus ein.
<ul style="list-style-type: none"> ● Das Weihnachtsessen besteht aus zwölf Gerichten (in Erinnerung an 12 Aposteln). Das wichtigste Gericht ist der Fisch (meist Karpfen). 	<ul style="list-style-type: none"> ● Das Hauptgericht ist die Weihnachtsgans. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Das traditionelle Weihnachtsessen ist Putenbraten.
<ul style="list-style-type: none"> ● Die Geschenke legt man unter den Weihnachtsbaum. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Die Geschenke liegen bereits auf dem Tisch. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Der Weihnachtsmann legt Geschenke unter den Weihnachtsbaum und Süßigkeiten an das Ofensims.
<ul style="list-style-type: none"> ● Ein paar Tage vor Weihnachten räumt man das Haus auf und trifft man große Vorbereitungen. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Dem Weihnachtsfest am 25. Dezember geht die vierwöchige Adventszeit voraus. 	<ul style="list-style-type: none"> ● In den Wochen vor Weihnachten schmücken die Bewohner gerne Häuser und Straßen mit bunten Lichterketten.
	<ul style="list-style-type: none"> ● In meisten Häusern gibt es einen Adventskranz, der aus Tannenzapfen gemacht und mit 4 Kerzen, Kugeln und Schleifen geschmückt ist. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Es gibt in großen Städten einen Straßenumzug.
<ul style="list-style-type: none"> ● Die ganze Familie geht zur Mitternachtsmesse in die Kirche. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ab dem ersten Adventstag befindet sich in jedem Haus der sog. Adventskalender mit 24 Fensterchen, der die verbleibenden Tage bis Weihnachten anzeigt. 	
<ul style="list-style-type: none"> ● Man backt Lebkuchen in unterschiedlichen Formen. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Man backt Ingwerkekse in Form von kleinen Häusern und Männlein. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Am ersten Feiertag organisiert man nach der Bescherung ein Picknick am Strand oder im Park, mit Leckereien zum Grillen.
<ul style="list-style-type: none"> ● Es findet ein seelsorgerischer Besuch eines Pfarrers bei seiner Gemeindeglieder in der Weihnachtszeit statt. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Es werden überall Weihnachtsmärkte organisiert. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Man versammelt sich bei Kerzenschein überall im Land, um gemeinsam im Kerzenschein Weihnachtslieder zu singen.

Bilde 5 Sätze mit dem Wortschatz aus dem Rahmen!

• schmücken • der Kranz • der Weihnachtsmarkt • Geschenke • Vorbereitungen treffen

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

Möchtest du deinem Freund/deiner Freundin eine Weihnachtskarte schicken? Formuliere deine Weihnachtswünsche aus den unten angegebenen Wendungen. Präsentiere deinen Vorschlag vor der Klasse!

und einen guten Rutsch ins Neue Jahr .....

frohe Weihnachten

viel Glück

ich wünsche Euch / Dir

fröhliche Weihnachten

ein gutes Neues Jahr

wünscht

und

ein frohes Weihnachtsfest

im Neuen Jahr

ein glückliches neues Jahr

Feiern international mit der Maus

... czyli o stronach WWW poświęconych różnego rodzaju świętom w Niemczech, Austrii, Szwajcarii i innych krajach UE

Dni świąteczne to dni szczególne, inne niż pozostałe dni w roku. Gdy są dniami wolnymi, dają na chwilę zapomnieć o codzienności, o związanych z nią zajęciach, obowiązkach i trudach. Gdy święta przypadają na dni pracujące, wprowadzają czasami trochę odmiany do zwykle dość monotony, codziennych zajęć. Święta mogą mieć różny charakter. I tak np. mamy święta religijne (np. Wielkanoc), państwowe (np. Święto Niepodległości), narodowe (np. Święto Trzeciego Maja). Obchodzimy także wiele świąt międzynarodowych (np. Europejski Dzień Języków). Wszystkie one spełniają ważne funkcje, np. upamiętniają ważne wydarzenia historyczne (np. rocznica wybuchu drugiej wojny światowej), wskazują na istotne społecznie problemy (np. Światowy Dzień bez Samochodu). Czasami są też okazją do uczczenia pamięci o ważnych dla historii danego kraju lub regionu osobistości (np. obchodzone 31.10. w Niemczech Święto Reformacji, które upamiętnia dzieło Martina Lutra) i grup społecznych lub zawodowych (np. Dzień Nauczyciela). Z większością świąt wiążą się pewne zwyczaje. Wszystkie są ważnym elementem szeroko pojętej kultury i wpływają na to, co można określić mianem tożsamości narodowej. Z tego powodu bez wahania można zaliczyć je do tematów, które należy poruszać w kontekście nauki języków obcych.

Informacje na temat świąt można znaleźć także w internecie. Strony WWW poświęcone świętom religijnym, tj. Bożemu Narodzeniu czy też Wielkiej Nocy polecałszy już na łamach „Język niemiecki – ucz się lepiej” kilkakrotnie. Dlatego tym razem przypominały jedynie kilka najciekawszych i nadal aktualnych adresów:

- www.religioes-es-brauchtum.de,
- www.weihnachtsstadt.de,
- www.weihnachtsmarkt-deutschland.de,
- www-weihnachten.de,
- www.ekd.de/advent_dezember/start.html,
- www.ostern-mit-dem-osterhasen.de,
- www.ostern-im-web.de,
- www.was-ist-ostern.de,
- www.osterseiten.de,
- www.deutsche-lebensart.de (rubryka, Feste und Traditionen').

¹ Dr Sebastian Chudak jest adiunktem w Instytucie Filologii Germańskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

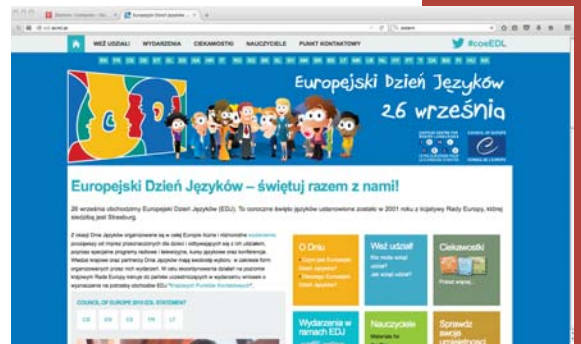
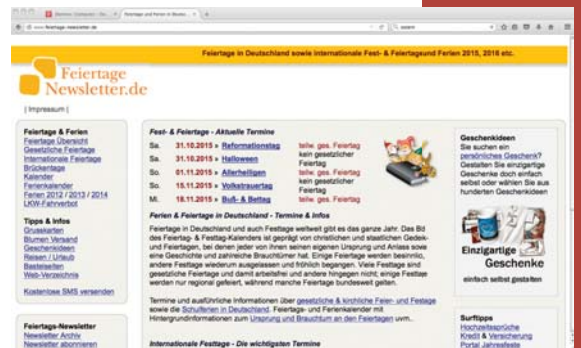

Szczególnie warta polecenia jest strona www.religionen-entdecken.de, którą firmują m.in. *Der Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien* oraz *Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend*. Znajdujące się tutaj treści, tj. informacje na temat różnych religii, w tym także obchodzonych przez ich wyznawców świąt (patrz rubryki 'Lexikon' i 'Kalender'), opracowano zgodnie z wymogami stawianymi materiałom przeznaczonym dla dzieci i młodzieży. Poziomy trudności językowej nie jest tu wprowadzie bardzo wysoki, specyficzna tematyka wymusza jednak użycie słownictwa, które wykracza poza standardowy repertuar jednostek leksykalnych pojawiających się w podręcznikach i na lekcjach. Wyszukując informacje, czytając teksty, rozwiązując zadania w quizie lub oglądając filmy uczniowie będą najprawdopodobniej musieli skorzystać ze słowników.

Chcielibyśmy także zwrócić uwagę na strony internetowe poświęcone innemu rodzaju świętom i dniom, także tym mniej znanym. Jest ich tak wiele, że praktycznie nie sposób znaleźć w kalendarzu dnia, w którym by czegoś nie obchodzono. I tak np. 11.01. obchodzimy Dzień Wegetarian, 9.02. – Międzynarodowy Dzień Pizzy a 23.03 – Dzień Windy, 9.06. – Dzień Przyjaciela lub 1.07. – Dzień Psa... Część z nich jest mało znana, ale z pewnością warta propagowania. Wydaje się, że to na tyle ciekawy temat, że warto poruszać go na lekcjach języków obcych, np. w fazie rozgrzewki językowej. W tej fazie pojawia się wprawdzie często pytanie „Was für einen Tag haben wir heute?“. Odpowiedź na nie ogranicza się jednak zwykle do wymienienia daty lub nazwy dnia tygodnia. Tymczasem w pytaniu tym tkwi znacznie większy potencjał. Uczniowie mogliby mianowicie (np. w ramach zadania domowego) śledzić kalendarz i wyszukiwać online informacje o aktualnych świętach, które następnie byłyby prezentowane na lekcjach. Z pewnością byłoby to zadanie aktywizujące i wychodzące naprzeciwko oczekiwaniom uczniów, którzy w życiu codziennym chętnie korzystają z nowych mediów i oczekują także ich wykorzystania w szkole. Informacje na temat wspomnianych świąt i dni uzyskać można np. na stronach:

- www.feiertage-newsletter.de
- www.feiertagskalender.ch
- www.kalender-365.eu
- www.kleiner-kalender.de
- www.feiertage.net

Na koniec chcielibyśmy polecić jeszcze stronę poświęconą Europejskiemu Dniowi Języków, który odbywa się corocznie w dniu 26.09. i któremu poświęcona jest strona <http://edl.ecml.at>. Oprócz informacji o samym Dniu, znajdziemy tu wiele interesujących materiałów, które nadają się do wykorzystania w pracy z uczniami nawet o najniższym poziomie biegłości językowej (rubryka 'Für Lehrer: Unterrichtsmaterialien für den ETS'). W rubryce 'Wusstest du schon, dass...' uczniowie znajdą liczne ciekawostki na temat języków, którymi posługują się mieszkańcy Unii Europejskiej. W rubryce 'Sprachenquiz' osoby o wyższym poziomie biegłości językowej będą mogły natomiast przetestować samodzielnie swoje umiejętności językowe i wiedzę na temat różnych języków.

niemiecki**pro**

Odwiedź pierwsze tego typu miejsce w polskim Internecie.

Portal **www.niemiecki.pro** to niemiecki dla profesjonalistów w każdym calu. Strona oferuje darmowe materiały do nauki przygotowane przez nauczycieli szkoły online Paroli. Każdy z nich opracowuje darmowe lekcje o dziedzinie, w której się specjalizuje. Niemiecki w biurze, księgowości, medycynie, polityce, handlu, mediach, informatyce itd. Poza tym autorzy przygotowują różne ćwiczenia i testy online oraz materiały interaktywne. To wszystko i wiele więcej, np. konkursy z nagrodami, znajdziecie Państwo na naszej stronie.

Zapraszamy serdecznie!

www.niemiecki.pro – dodaj do zakładek!

W następnym numerze:

Ludzie jako istoty uczestniczące w życiu społecznym są aktywnymi obserwatorami i krytykami otaczającej rzeczywistości. Postrzegając realia, wyrażając swoje poglądy i oceniając innych ulegają stereotypom, wyrażają też swoje uprzedzenia.

Temat przewodni następnego zeszytu będzie brzmiał: *Stereotype und Vorurteile*.

Serdecznie zachęcamy do jego lektury!

I. PRENUMERATĘ NA 2016 ROK MOŻNA ZAMÓWIĆ BEZPOŚREDNIO U WYDAWCY

- **Przez internet:** zakładka *Prenumerata 2016* na stronie www.aspress.com.pl i wypełniając formularz zamówienia na podstronie prenumeraty
- **e-mailem:** szewczyk24@gmail.com ■ **faksem:** 22 641 02 01 ■ **listownie:** Agencja AS Józef Szewczyk, ul. Warchałowskiego 2/58, 02-776 Warszawa

Cena prenumeraty w 2016 roku

Tytuł	Liczba wydań (I i II półrocze)	Cena egzemplarzowa	Cena prenumeraty rocznej	Cena prenumeraty w I półroczu
Dwumiesięczniki				
Biologia w gimnazjum i liceum	6 (3+3)	25,00	150,00	75,00
Chemia w Szkole	6 (3+3)	25,00	150,00	75,00
Geografia w Szkole	6 (3+3)	25,00	150,00	75,00
Fizyka w Szkole z Astronomią	6 (3+3)	27,50	165,00	82,50
Wiadomości Historyczne z WOS	6 (3+3)	27,50	165,00	82,50
Kwartalnik				
Język Niemiecki	4 (2+2)	25,00	100,00	50,00

II. PRENUMERATA DOSTARCZANA PRZEZ FIRMY KOLPORTERSKIE:

1. **RUCH** – zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl. Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Centrum Obsługi Klienta „RUCH” pod numerami: 22 693 70 00 lub 801 800 803 – czynne w dni robocze w godzinach 7.00–17.00. Koszt połączenia wg taryfy operatora.
2. **GARMOND PRESS** – tel. 22 836 69 21 prenumerata.warszawa@garmondpress.pl.
3. **KOLPORTER S.A.** – prenumeratę instytucjonalną można zamawiać w oddziałach firmy. Informacje: www.kolporter.com.pl.
4. **POCZTA POLSKA** – zamówienia we wszystkich urzędach pocztowych lub u listonoszy, drogą elektroniczną: www.poczta-polska.pl. Infolinia w godz. 8.00–22.00: 801 333 444 (dla telefonów stacjonarnych) i 801 333 444 (dla telefonów komórkowych i z zagranicy).

III. **NUMERY ARCHIWALNE DRUKOWANE** z lat 2013 i 2014 dostępne są w ograniczonym zakresie. Przed złożeniem zamówienia prosimy o kontakt pod adresem: szewczyk24@gmail.com.

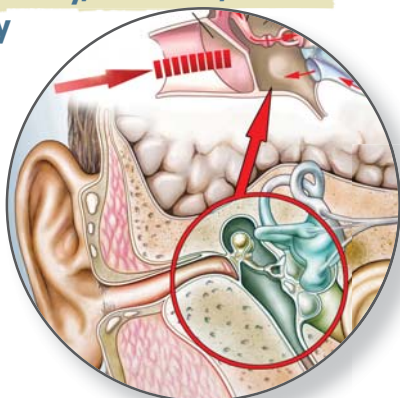
Prenumerata 2016

Zamów prenumeratę przez Internet
www.aspress.com.pl www.kiosk24.pl

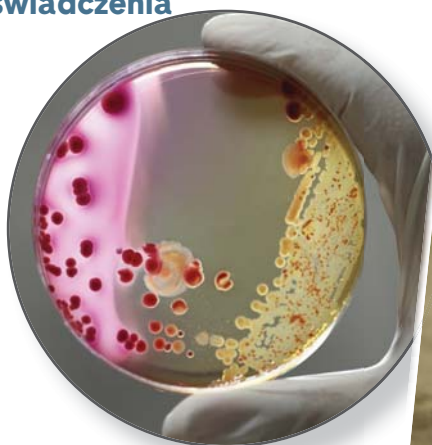

Nowy tytuł w prenumeracie 2016

Schematy, zadania,
testy

Eksperymenty, ćwiczenia,
doświadczenia

Różnorodność biologiczna,
organizmy, ewolucja

Człowiek, środowisko

Genetyka, biotechnologia

Ekologia, zdrowie

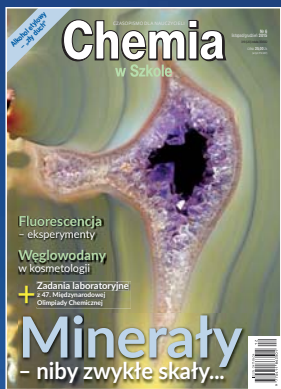
Zamów już teraz!

www.aspress.com.pl/prenumerata-biologia/

Tel. 606 201 244

Droga na szczyt! Prenumerata 2016

www.aspress.com.pl/prenumerata-2016/

Nowy tytuł
od stycznia 2016